

**30206 กฎหมายธุรกิจและการพาณิชย์
หน่วยที่ 8
กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม**

ตอนที่ 8.1 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 8.1.1 นิยามศัพท์กฎหมายและการดูแลสิ่งแวดล้อม

การดูแลสิ่งแวดล้อม กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ดังนี้

1. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (มาตรา 3) ของ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ดังนี้

- (1) การรับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ
- (2) การได้รับชดเชยค่าเสียหายหรือค่าตอบแทนจากรัฐกรณีได้รับความเสียหาย
- (3) การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงาน
- (4) การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่
- (5) การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามมาตรา 7 “เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม”

3. กรณีมีเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเกิดภัยอันตรายต่อสาธารณชน ตามมาตรา 9 ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามเห็นสมควร

4. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ ตามมาตรา 13 มีหน้าที่เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯ กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และพิจารณาเห็นชอบในงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 8.1.2 การกำหนดมาตรฐาน และการวางแผนการ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

1. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เป็นตัวบ่งชี้หรือบอกสถานการณ์สภาพจริงของสิ่งแวดล้อมโดยรวม ณ บริเวณใด บริเวณหนึ่งหรือแหล่งทรัพยากรใดๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำนโยบายและแผนจัดการสิ่งแวดล้อม และกำหนดขอบเขตคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ควรจะเป็น

2. การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อมซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การกำหนดมาตรฐานเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

3. การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3.1 ในการวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนการจัดการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3.2 สำหรับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแผนการจัดการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีทิศทางพัฒนา บทบาท ความสำคัญ และสถานะของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดย

- 1) มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) มีพันธสัญญาาระดับนานาชาติที่ถูกจัดทำขึ้นในรูปแบบของอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ
- 3) แผน 3 ระดับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ

แผนระดับที่ 2 แนวทางขับเคลื่อนประเทศในมิติต่างๆ และ

แผนระดับที่ 3 เป็นแผนในเชิงปฏิบัติ

3.3 หลักการบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมี 10 หลักที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) การบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ
- 3) การระวังไว้ก่อน
- 4) ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- 5) ผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย
- 6) ความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ-เอกชน
- 7) ธรรมาภิบาล
- 8) การขยายความรับผิดชอบแก่ผู้ผลิต
- 9) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ
- 10) สิทธิมนุษยชน

3.4 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรแห่งชาติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติบกและความหลากหลายทางชีวภาพให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลเพื่อการพัฒนาศักยภาพการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการเพื่อสร้างสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการสภาพแวดล้อมเมืองและมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ควรมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- 2) แผนการจัดหาและให้ได้มาซึ่งที่ดิน
- 3) แผนการจัดเก็บภาษีอากรและค่าบริการ เพื่อการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม
- 4) แผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งของเสีย
- 5) แผนการบังคับใช้เครื่องหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิดและฝ่าฝืนกฎหมาย

เรื่องที่ 8.1.3 การกำหนดเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครอง สิ่งแวดล้อม

1. เขตอนุรักษ์

เขตอนุรักษ์ หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยวและเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติที่มีกฎหมายกำหนด

สำหรับการคุ้มครองและจัดการพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มาตรา 42 ได้กำหนดการคุ้มครองให้ดำเนินการตามแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2. พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

คือพื้นที่ที่มีลักษณะตามมาตรา 43 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 คือ เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ โดยทั่วไป เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรอนุรักษ์

ตอนที่ 8.2 มาตรการทางกฎหมายในการ คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 8.2.1 การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันให้ใช้ ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่สอง พ.ศ. 2561

1. ความหมายของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายความว่า กระบวนการศึกษาและประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐ หรือที่รัฐจะอนุญาตที่อาจจะกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้ส่วนเสียของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำผลการศึกษา มากำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบ

2. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับ รายละเอียดการดำเนินการสภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่อาจจากการดำเนินการทั้งทางตรง และทางอ้อม

3. การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของรัฐ

มาตรา 48 วรรคสอง และ มาตรา 48 วรรคสี่ บัญญัติ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาทบทวนประกาศตามวรรคหนึ่งทุกกรอบระยะเวลาห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นจะดำเนินการให้เร็วกว่านั้นก็ได้อีก

4. การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับ โครงการของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐร่วมกับเอกชน

บัญญัติไว้ใน มาตรา 49 วรรคแรกว่า โครงการของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ จัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ให้เสนอความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญประกอบการพิจารณาด้วย

5. การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับ โครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้อง เสนอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา 49 วรรคสาม ว่า การดำเนินการคมนาคมขนส่ง กรณีที่ต้องรายงานตาม
มาตรา 48 โครงการหรือการดำเนินการของหน่วยงานรัฐไม่ต้องเสนอขอรับความ
เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือไม่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ในกรณีโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการชลประทาน การป้องกันสาธารณภัย
โรงพยาบาล หรือที่อยู่อาศัย รายงานการประเมินผลกระทบฯ หน่วยงานของรัฐเป็น
ผู้รับผิดชอบอาจเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการกระบวนการ เพื่อให้
ได้มาซึ่งเอกชนเป็นผู้รับงานนั้นไปพลางก่อน แต่จะลงนามผูกพันในสัญญาหรือให้
สิทธิกับเอกชนผู้นั้นไม่ได้

6. การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบปฏิบัติในการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ออกประกาศ

6.1 แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

- 1) เพื่อให้ประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย และส่วนภาคต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นห่วงกังวล
- 2) โครงการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะต้องมีการศึกษาครอบคลุมปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
- 3) จัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นเพื่อการทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสำหรับโครงการ

6.2 แนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น โดยแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน ต้องนำเสนอและเปิดเผยเอกสารโครงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนพิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่เปิดเผยเอกสาร

7. ประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. กรณีโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอรายงานนั้นในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
2. กรณีโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือกรณีโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายให้เสนอรายงานตามตารางท้ายนี้ (หน้า 8-39 ถึง หน้า 8-42)
3. กรณีโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายให้เสนอรายงานตามตารางท้ายนี้ (หน้า 8-39 ถึง หน้า 8-42) ซึ่งจะยกมาเฉพาะบางกรณี

เรื่องที่ 8.2.2 มาตรการส่งเสริมเพื่อการดูแลสิ่งแวดล้อม

1. กองทุนสิ่งแวดล้อม

1.1 การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตามมาตรา 22 โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนสิ่งแวดล้อม และดำเนินการเบิกจ่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม

1.2 การใช้จ่ายเงินกองทุน เพื่อการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย กำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด รวมทั้งการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดสรรเงินทุนให้ทั้งส่วนราชการและเอกชน

1.3 การจัดการกองทุน ดำเนินการโดยคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบ และวิธีการขอจัดสรรหรือกู้ยืมเงินกองทุน

2. การส่งเสริมให้จัดทำระบบบำบัด

แหล่งกำเนิดหรือผู้จ้างให้บริการซึ่งได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังนี้

2.1 ผู้รับการส่งเสริม ตามมาตรา 94

- 1) การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้าสำหรับนำเข้าในราชอาณาจักร
- 2) การขอรับอนุญาตนำเข้าผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติควบคุมหรือดำเนินงาน

2.2 วิธีการขอรับการส่งเสริม มาตรา 95 โดยยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

เรื่องที่ 8.2.3 มาตรการควบคุมมลพิษ

1. ผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุมมลพิษ

1.1 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีหน้าที่ในการควบคุมมลพิษโดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน

1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มาตรา 53 หน้าที่ เช่น เสนอแผนปฏิบัติการและความคิดเห็น เพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหามลพิษ ให้คำแนะนำรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานและกำหนดประเภทแหล่งมลพิษ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

2. การควบคุมมลพิษ

มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด คือ ค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ตามมาตรา 55 กำหนดให้รัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เช่น

กำหนดมาตรฐานท่อไอเสียจากรยานยนต์ ค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ต้องไม่เกินร้อยละ 1.5 และค่าก๊าซไฮโดรคาร์บอนต้องไม่เกิน 500 ส่วนในล้านส่วน

3. เขตควบคุมมลพิษ

การกำหนดเขตควบคุมมลพิษ บัญญัติไว้ในมาตรา 59 “คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศให้พื้นที่นั้นๆ เป็นเขตควบคุมมลพิษ” โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

การจัดทำแผนปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) สำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษ
- 2) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูล
- 3) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ ขอบเขตความรุนแรงและผลกระทบ

ตอนที่ 8.3 การควบคุมมลพิษอื่นและของเสียอันตรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 8.3.1 การควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียง

1. มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไป เช่น

ค่าก๊าซในบรรยากาศ

- 1) ค่าเฉลี่ยของก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ในเวลา 1 ชม. ต้องไม่เกิน 30 ส่วนในล้านส่วน
- 2) ค่าเฉลี่ยของก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ในเวลา 1 ชม. ต้องไม่เกิน 0.17 ส่วนในล้านส่วน
- 3) ค่าเฉลี่ยของก๊าซโอโซนในเวลา 1 ชม. ต้องไม่เกิน 0.10 ส่วนในล้านส่วน
- 4) ค่าเฉลี่ยของก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ในเวลา 24 ชม. ต้องไม่เกิน 0.12 ส่วนในล้านส่วน

ค่าสารในบรรยากาศ

- 1) ค่าเฉลี่ยของตะกั่วใน 1 เดือน ต้องไม่เกิน 1.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- 2) ค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน ในเวลา 24 ชม. ต้องไม่เกิน 0.12 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- 3) ค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 100 ไมครอน ในเวลา 24 ชม. ต้องไม่เกิน 0.33 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

2. การควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดยานพาหนะ

2.1 การกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ ประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดมาตรการค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน ลงวันที่ 8 ก.พ. 2550

2.2 กรณีที่มีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ 1) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ห้ามใช้จนกว่าจะปรับปรุงแก้ไขตามมาตรฐานกำหนด 2) พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัด “ห้ามใช้เด็ดขาด” “ห้ามใช้ชั่วคราว”

2.3 การกำหนดประกาศของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม คือการกำหนดตาม **มาตรา 68 รัฐมนตรีประกาศ**

- 1) โรงงานไฟฟ้าเก่าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องควบคุม
- 2) โรงงานเหล็กเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษต้องควบคุม
- 3) ประกาศให้โรงไฟฟ้าแม่เมาะเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องควบคุม
- 4) ประกาศกำหนดให้เตาเผาศพเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย ออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565
- 5) ผลเสียของการเกิดมลพิษทางอากาศ

3. การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระดับเสียง

ประกาศของกระทรวงฯ กำหนดระดับเสียงรบกวนเท่ากับ 10 เดซิเบลเอ ถ้ามากกว่าถือว่า เป็นเสียงรบกวน วิธีการตรวจวัดระดับเสียง เป็นไปตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4. การกำหนดให้เหมืองหินเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือน

รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรฯ ประกาศกำหนดให้เหมืองหินเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุม ระดับเสียงและความสั่นสะเทือน และประกาศ กำหนดมาตรฐานควบคุม ระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

5. การกำหนดมาตรฐานระดับเสียงของรถยนต์สามล้อและรถจักรยานยนต์

รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรฯ ประกาศ กำหนดมาตรฐานระดับเสียงของรถยนต์สามล้อ ในขณะเดินเครื่องยนต์ต้องมีค่าระดับเสียงไม่เกิน 95 เดซิเบลเอ

6. กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระดับเสียงของรถยนต์

- 1) 100 เดซิเบลเอ สำหรับรถยนต์ที่จดทะเบียนก่อนวันที่ 1 มกราคม 2557
- 2) 99 เดซิเบลเอ สำหรับรถยนต์ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 นำหนัก
รถเปล่าไม่เกิน 2,200 กก.
- 3) 95 เดซิเบลเอ สำหรับรถยนต์ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 นำหนัก
รถเปล่าเกิน 2,200 กก.

เรื่องที่ 8.3.2 การควบคุมมลพิษทางน้ำ

1. การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมมลพิษทางน้ำ

มาตรา 69 รัฐมนตรี ประกาศกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องควบคุม การปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

1.1 ประเภทของอาคารที่ต้องควบคุมมลพิษทางน้ำ ได้แก่ โรงพยาบาลที่มีเตียงผู้ป่วยตั้งแต่ 30 เตียงขึ้นไป

1.2 ประเภทของโรงงาน ประกาศให้โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

1.3 การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด

1) ให้โรงงานอุตสาหกรรม จำพวกที่ 2 และที่ 3 ระบายน้ำทิ้งที่มีค่าบีโอดี ไม่เกิน 60 มิลลิกรัมต่อลิตร

2) ภายใน 1 ปี โรงงานจำพวกที่ 2 และ 3 ระบายน้ำทิ้งที่มีค่าไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

3) ภายใน 3 ปี โรงงานจำพวกที่ 2 และ 3 ระบายน้ำทิ้งที่มีค่าไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร

2. การระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภท

ประกาศกระทรวงฯ แบ่งอาคารออกเป็น 5 ประเภท

2.1 อาคารประเภท ก. –

- 1) อาคารชุดตั้งแต่ 500 ห้องนอนขึ้นไป
- 2) โรงแรมที่มีห้องตั้งแต่ 200 ห้องขึ้นไป
- 3) โรงพยาบาลที่มีเตียงผู้ป่วยตั้งแต่ 30เตียงขึ้นไป
- 4) โรงเรียน สถานการศึกษาที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 20,000 ตารางเมตรขึ้นไป
- 5) อาคารราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 55,000 ตารางเมตรขึ้นไป
- 6) ศูนย์การค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 25,000 ตารางเมตรขึ้นไป
- 7) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 2,500 ตารางเมตรขึ้นไป
- 8) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 2,500 ตารางเมตรขึ้นไป

2.2 อาคารประเภท ข. –

- 1) อาคารชุดตั้งแต่ 100 ห้อง แต่ไม่ถึง 500 ห้องนอน
- 2) โรงแรมที่มีห้องตั้งแต่ 60 ห้อง แต่ไม่ถึง 200 ห้อง
- 3) หอพัก ตั้งแต่ 250 ห้องขึ้นไป
- 4) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอย ตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตรขึ้นไป
- 5) โรงพยาบาลที่มีเตียงผู้ป่วยตั้งแต่ 10 เตียง แต่ไม่ถึง 30 เตียง
- 6) โรงเรียน สถานการศึกษาที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 20,000 ตารางเมตร
- 7) อาคารราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 55,000 ตารางเมตร
- 8) ศูนย์การค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 25,000 ตารางเมตร
- 9) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 1,500 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 2,500 ตารางเมตร
- 10) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 500 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 2,500 ตารางเมตร

2.3 อาคารประเภท ค. –

- 1) อาคารชุด ไม่ถึง 100 ห้องนอน
- 2) โรงแรมที่มีห้อง ไม่ถึง 60 ห้อง
- 3) หอพัก ตั้งแต่ 50 ห้อง แต่ไม่ถึง 250 ห้อง
- 4) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอย ตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 5,000 ตารางเมตร
- 5) อาคารราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 15,000 ตารางเมตร
- 6) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 1,500 ตารางเมตร
- 7) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 250 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 500 ตารางเมตร

2.4 อาคารประเภท ง. –

- 1) หอพัก ตั้งแต่ 10 ห้อง แต่ไม่ถึง 50 ห้อง
- 2) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 500 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 1,000 ตารางเมตร
- 3) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมตั้งแต่ 100 ตารางเมตร แต่ไม่ถึง 250 ตารางเมตร

2.5 อาคารประเภท จ. –

- 1) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมไม่ถึง 100 ตารางเมตร

3. การจัดการให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย

การจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียโดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามมาตรา 70 คือ เจ้าของต้องก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย (มาตรา 71 วรรค 1) และ เจ้าของมีระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้ว (มาตรา 71 วรรค 2)

4. การดำเนินการระบบน้ำเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษ

4.1 การดำเนินการตามมาตรา 71 เจ้าของหรือผู้ครอบครองมลพิษมิได้ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ต้องส่งน้ำเสียหรือของเสียไปยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่อยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษ และต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดย พ.ร.บ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.2 การดำเนินการตามมาตรา 72 เจ้าของหรือผู้ครอบครองมลพิษ ต้องส่งน้ำเสียหรือของเสียไปยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย และต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดย พ.ร.บ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

5. ผู้รับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือรับจ้างให้มีการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย

ผู้รับจ้างต้องขอใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและทำเป็นตามมาตรา 73 และ 74

6. การดำเนินการให้มีการระบบน้ำเสียรวม

กฎหมายกำหนดให้ส่วนราชการส่วนท้องถิ่นต้องมีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงาน ของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือกำจัดของเสียรวม หรือจะว่าจ้างผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรับจ้าง ให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียรวมก็ได้ (มาตรา 77 วรรคแรก)

7. กระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียของทางราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น

การตรวจสอบการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียของทางราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยกฎหมายให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองมลพิษไม่จ่ายค่าบริการ จะต้องเสียค่าปรับ 4 เท่าของอัตราบริการที่กำหนดในมาตรา 88 จนกว่าจะปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมาย (มาตรา 90)

8. คุณสมบัติของน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดแล้ว

น้ำเสียที่ได้รับการบำบัดโดยระบบบำบัดต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 76

เรื่องที่ 8.3.3 การควบคุมมลพิษอื่นและของเสียอันตราย

1. มลพิษอื่น

มลพิษอื่น ที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 78

1.1 การบำบัดและขจัดมูลฝอยและของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของแข็ง การบำบัดขยะมูลฝอยไม่ได้บัญญัติไว้ ต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

1.2 วิธีการดำเนินงานในการจัดการมูลฝอย – 1) ท้องถิ่นดำเนินการเอง 2) ท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน 3) มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการ และ 4) อนุญาตให้บุคคลอื่นดำเนินการ

1.3 การป้องกันและควบคุมมลพิษเกิดจากหรือมีที่มาจากการทำเหมืองแร่ ทั้งบนบกและในทะเล พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้การทำเหมืองทุกชนิดต้องจัดการรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหากเกิดสารพิษ จากการทำเหมืองแร่ และ

พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรต้องดำเนินการเพื่อมิให้เกิดมลพิษ ทั้งในเรื่องการสำรวจทรัพยากรแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่

1.4 การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจากการสำรวจและขุดเจาะน้ำมันก๊าซธรรมชาติ และสารไฮโดรคาร์บอนทุกชนิดทั้งบนบกและในทะเล ให้ดำเนินการ
1) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกัน และขจัดมลพิษทางน้ำ
2) ตามประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 134/2564 เรื่อง มาตรการความปลอดภัย การป้องกัน และขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน เคมีภัณฑ์ และสารที่เป็นอันตราย

2. ของเสียอันตราย

แหล่งที่มาของของเสีย – 1) โรงงานอุตสาหกรรม 2) แหล่งชุมชน 3) เกษตรกร 4) สถานพยาบาลหรือห้องปฏิบัติการของเสียอันตรายจากสถานพยาบาล

3. นโยบายและแนวทางการดำเนินการ

3.1 นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษของเสียอันตราย มี 3 นโยบาย คือ 1) มีระบบการจัดการของเสียอันตราย 2) มีระบบป้องกันและแก้ไขกรณีฉุกเฉิน และ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุน

3.2 แนวทางด้านดำเนินการ – 1) แนวทางการจัดการ 2) แนวทางด้านการลงทุน 3) แนวทางด้านกฎหมาย 4) แนวทางด้านการสนับสนุน

4. อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียข้ามชายแดนของเสียอันตรายและการกำจัด

4.1 หลักการของอนุสัญญา– 1) กำหนดการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย และ 2) การจัดการของของเสียอันตรายอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4.2 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาบาเซล – 1) ลดการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายให้น้อยที่สุด 2) บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายใกล้กับแหล่งกำเนิดมากที่สุด และ 3) ลดการก่อกำเนิดของเสียอันตรายทั้งเชิงปริมาณและความอันตราย

4.3 เป้าหมายหลักของอนุสัญญาบาเซล ปกป้องคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการกำเนิดและจัดการของเสียอันตราย

4.4 การเป็นภาคีสัญญาบาเซลของไทย – 1) ป้องกันการลักลอบนำของเสียมาทิ้งในประเทศ 2) ทำให้ทราบล่วงหน้าหากมีการนำเข้า หรือผ่าน หรือส่งออกของเสียอันตราย 3) กำหนดมาตรการและระเบียบปฏิบัติอย่างเข้มงวดในการควบคุม 4) ได้รับสิทธิในการส่งออกของเสียอันตราย

4.5 การดำเนินงานให้เป็นไปตามพันธกรณี – 1) ดำเนินงานตามพันธกรณี คณะอนุกรรมการสัญญาบาเซล 2) มีโครงการจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมข้ามแดน

4.6 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่น

- 1) พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- 2) พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535
- 3) พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2469
- 4) พ.ร.บ. การส่งออกแล้วนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522
- 5) พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2535
- 6) พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535

ตอนที่ 8.4 มาตรการบังคับให้เป็นไปตาม
กฎหมายสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 8.4.1 มาตรการทางแพ่ง

1. การชดเชยค่าสินไหมทดแทนและค่าเสียหายที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

ตามมาตรา 96 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนและค่าเสียหาย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่า 1) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม 2) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ และ 3) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายเอง หรือของบุคคลอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม

2. การชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายและทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสียหาย บัญญัติในมาตรา 97 “ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายสูญหายหรือเสียหายไปนั้น”

เรื่องที่ 8.4.2 มาตรการทางอาญา

1. ความผิดฐานบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 99 ความผิดฐานบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของเจ้าพนักงานตามมาตรา 65

มาตรา 102 “ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่ง ห้ามใช้ยานพาหนะต้องโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

3. เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

“ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” (มาตรา 104) โดยพิจารณาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนี้

3.1 เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ส่งน้ำเสียหรือของเสียไปบำบัด

3.2 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งต่อเจ้าพนักงานเพื่อตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย

3.3 ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

3.4 การไม่ปฏิบัติตามเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสีย

เรื่องที่ 8.4.3 มาตรการทางปกครอง

มาตรการทางปกครองเป็นมาตรการที่กฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมายให้อำนาจไว้

คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว

**30206 กฎหมายธุรกิจและการพาณิชย์
หน่วยที่ 9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพาณิชย์**

ตอนที่ 9.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาชีอากร

เรื่องที่ 9.1.1 ความหมายของภาษีอากรและจรรยาบรรณ ของผู้เสียภาษีอากร

1. ลักษณะสำคัญของภาษีอากร

- 1.1 มีลักษณะบังคับเก็บ
- 1.2 เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากผู้เสียภาษีอากรมาสู่ภาครัฐ
- 1.3 ไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
- 1.4 ไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระหนี้ของรัฐ
- 1.5 ประชาชนทุกคนเป็นผู้รับผิดชอบในการเสียภาษี
- 1.6 วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายในภาษี
- 1.7 ไม่จำเป็นต้องเรียกเก็บเป็น “เงิน” เสมอไป

2. จรรยาบรรณของผู้เสียภาษีอากร

คือ การเข้าใจถึงหน้าที่พลเมืองโดยการชำระภาษีให้แก่ภาครัฐ เพื่อนำเงินดังกล่าวไปพัฒนาบริหารประเทศจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อภาพรวมของสังคม

เรื่องที่ 9.1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี

1. เพื่อเป็นรายได้ของรัฐ

2. เพื่อกระจายรายได้ให้เป็นธรรม

3. เพื่อชำระหนี้สินของรัฐ –

3.1 เงินกู้จากแหล่งภายในประเทศ - การขายพันธบัตรของรัฐบาลให้ประชาชน

3.2 เงินกู้จากแหล่งภายนอกประเทศ – รัฐบาลเป็นผู้กู้ และเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้

4. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมของเศรษฐกิจ

4.1 การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย - ใช้มาตรการภาษีควบคุม

4.2 การบริโภคสินค้าที่ทำลายสุขภาพ - ใช้มาตรการภาษีควบคุม

4.3 การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม - ใช้มาตรการภาษีควบคุม

4.4 การสร้างพลเมือง - สิทธิลดหย่อนภาษี

5. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ –

5.1 เศรษฐกิจภาวะเงินฝืด - รัฐบาลใช้มาตรการลดภาษีเพื่อกระตุ้นการใช้จ่าย

5.2 เศรษฐกิจเงินเฟ้อ - โดยใช้การเพิ่มภาษีเพื่อให้ประชาชนลดค่าใช้จ่าย

6. เพื่อส่งเสริมทางเศรษฐกิจ

6.1 การส่งเสริมการลงทุน – สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3-8 ปี

6.2 การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของภาคเอกชน กระตุ้นการลงทุน โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ภาคเอกชนที่มีรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา สามารถใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่าย

6.3 โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก รัฐบาลส่งเสริมให้พัฒนา จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

6.4 ธุรกิจเงินร่วมลงทุน – ลดอัตราภาษีธุรกิจ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

6.5 วิชาชีพชุมชน – ได้รับยกเว้นสำหรับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 1.8 ล้านบาท ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เรื่องที่ 9.1.3 ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

1. หลักความเป็นธรรม

1.1 หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ – การที่ผู้เสียภาษีทุกคน ต้องเสียภาษีคนละเท่าๆ กัน หลักการนี้ คือ นำค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐหารด้วยจำนวนประชาชนหรือผู้เสียภาษี โดยไม่คำนึงถึงรายได้ของประชาชน ขอบกว้างคือ 1) การสร้างความยุติธรรมในสังคม และ 2) การจัดสรรสินค้าและบริการสาธารณะ

1.2 หลักความสามารถในการเสียภาษี – เป็นการจัดเก็บภาษีตามความสามารถในการเสียภาษีของบุคคล โดยพิจารณาจากทรัพย์สิน รายได้ หรือรายจ่ายของแต่ละบุคคลเป็นเกณฑ์กำหนดจำนวนภาษี หลักความสามารถในการเสียภาษี

1.2.1 การวัดจากความเสียสละ – การเสียสละความพอใจเท่ากัน และ การเสียสละความพอใจเท่ากันตามสัดส่วน

1.2.2 การวัดจากความเสมอภาค – การวัดความเสมอภาคในแนวนอน และ แนวตั้ง

หลักความสามารถในการเสียภาษี ได้รับความนิยมในปัจจุบัน

2. หลักความแน่นอนและชัดเจน

จะสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี เพราะผู้เสียภาษีจะได้รับประโยชน์จากการตัดสินใจและการวางแผนล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง

3. หลักความเป็นกลาง พิจารณาได้จาก

3.1 ด้านการบริโภค ภาษีอากรที่จะกระทบรูปแบบของการบริโภคสินค้าต่างๆ น้อยที่สุด

3.2 ด้านการออม เป็นการใช้ความไม่เป็นกลางทางภาษีกระตุ้นให้เกิดการออมและการลงทุน

3.3 ด้านการผลิต ใช้ความไม่เป็นกลางทางเศรษฐกิจของภาษีอากรเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการผลิต

4. หลักการอำนวยความสะดวก การที่รัฐสามารถจัดเก็บภาษีโดยมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายของรัฐที่จ่ายไปเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ

5. หลักความยืดหยุ่น ระบบภาษีอากรที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

6. หลักความสะดวก

6.1 มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ

6.2 มีเครื่องมือในการอำนวยความสะดวก

7. หลักความมีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด

ตอนที่ 9.2 หลักการจัดเก็บภาษีอากรและ ประเภทภาษีอากร

เรื่องที่ 9.2.1 หลักการจัดเก็บภาษีอากร

1. หลักแหล่งเงินได้

1.1 เงินได้เกิดจากในประเทศไทย – 1) เงินได้มาจากการหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย 2) เงินได้มาจากการของนายจ้างในประเทศไทย และ 3) เงินได้มาจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

1.2 เงินได้ที่เกิดจากต่างประเทศ – 1) เงินได้ที่เกิดจากหน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ 2) เงินได้ที่เกิดจากการที่ทำในต่างประเทศ และ 3) เงินได้เกิดจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

2. หลักถิ่นที่อยู่ ผู้ที่มีเงินได้จากต่างประเทศเข้านำมาเสียภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่ ต้องมีความสัมพันธ์ครบทั้ง 3 ข้อ คือ

2.1 เป็นผู้ที่มีเงินได้จากหน้าที่การงาน จากกิจการ หรือจากทรัพย์สินที่มีในต่างประเทศ

2.2 ในปีภาษีคือเดือนมกราคมถึงธันวาคม ของปีนั้นๆ ได้พักอาศัยในประเทศไทย รวมกันแล้ว 180 วัน เป็นต้นไป

2.3 นำเงินได้ที่ได้รับจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกันกับปีที่ได้รับเงินได้

หากมีความสัมพันธ์ไม่ครบทั้งสามข้อนี้ก็จะไม่มีการเสียภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่

3. หลักสัญชาติ

การใช้หลักสัญชาติในการพิจารณาการจัดเก็บภาษี โดยมีแนวคิดที่ว่า บุคคลถือสัญชาติของประเทศใด ประเทศนั้นมีอำนาจโดยชอบธรรมที่จะจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลนั้น ไม่ว่าจะพักอยู่ในประเทศนั้นหรือไม่ก็ตาม เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ฟิลิปปีนส์ และ เกาหลีเหนือ

เรื่องที่ 9.2.2 ประเภทภาษีอากร

1. ประเภทหน่วยงานผู้จัดเก็บ

ภาษีอากรที่รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดเก็บ			ภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ
กรมสรรพากร	กรมสรรพสามิต	กรมศุลกากร	
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภาษีน้ำมัน	ภาษีอากรขาเข้า	ภาษีป้าย
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภาษียาสูบ	ภาษีอากรขาออก	ภาษีบำรุงท้องที่
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีเบียร์		ภาษีโรงเรือน
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	ภาษีสุรา		ภาษีบำรุงท้องที่จากโรงแรม
อากรแสตมป์	ภาษีเครื่องดื่ม		ภาษีบำรุงท้องที่จากยาสูบ
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	ภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้า		อากรฆ่าสัตว์
	ภาษีรถยนต์		อากรจากนกนางแอ่น
	ภาษีรถจักรยานยนต์		
	ภาษีแบตเตอรี่		

2. ประเภทการปลักภาระภาษี

2.1 ภาษีทางตรง - ภาษีผู้เสียภาษีต้องรับภาษีไว้และไม่สามารถปลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้

2.2 ภาษีทางอ้อม – ภาษีที่ผู้เสียภาษีไม่ต้องรับภาระภาษีนั้นไว้เอง และสามารถปลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต

ภาษีทางตรง	ภาษีทางอ้อม	
	ภาษีจากการขายสินค้าทั่วไป	ภาษีสรรพสามิต
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีนํ้ามัน
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	ภาษียาสูบ
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	อากรแสตมป์	ภาษีเบียร์
		ภาษีรถยนต์
		ภาษีนํ้าเข้า - ส่งออก

3. ประเภทวิธีการประเมินภาษี

3.1 ภาษีตามราคาหรือมูลค่า – จะกำหนดอัตราภาษีเป็นร้อยละของมูลค่าฐานภาษี ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิตเฉพาะ

3.2 ภาษีตามปริมาณหรือตามสภาพ – อัตราภาษีที่เรียกเก็บเป็นอัตราต่อปริมาณของฐานภาษี เช่น ภาษีสรรพสามิต ที่จัดเก็บตามความจุกระบอกสูบ

4. ประเภทหลักเกณฑ์อื่นๆ

4.1 ลักษณะการใช้เงินภาษี แบ่งออกได้ 2 วิธี 1) ภาษีเพื่อกิจการทั่วไป และ 2) ภาษีเพื่อกิจการเฉพาะอย่าง

4.2 ความถาวรของกฎหมายภาษีอากร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) ภาษีถาวรหรือภาษีปกติ และ 2) ภาษีชั่วคราว

ตอนที่ 9.3 โครงสร้างของกฎหมายภาษีอากร

เรื่องที่ 9.3.1 ภาระภาษี

ประเภทของภาระภาษี

1. ภาระภาษีตามกฎหมาย– ภาระในจำนวนภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือผู้รับภาระภาษีตามที่กฎหมายกำหนด
2. ภาระภาษีทางเศรษฐกิจ– ภาระภาษีที่ผู้บริโภคนสุดท้ายต้องรับภาระ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ความหมายของการผลักภาระภาษี

การผลักภาระภาษี หมายถึง การที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนดแบ่งภาระภาษีบางส่วนหรือทั้งหมดไปให้บุคคลอื่น แบ่งได้ 2 วิธี คือ

- 1) การผลักภาระภาษีไปข้างหน้า - ผู้ผลิตสินค้าซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีจากการผลิตสินค้า
- 2) การผลักภาระภาษีไปข้างหลัง - การลดค่าจ้างแรงงาน หรือลดราคาปัจจัยการผลิต

ปัจจัยในการกำหนดขอบเขตของภาระภาษี

1. กฎหมายภาษีอากร
2. ประเภทของภาษี – ภาษีทางอ้อม และภาษีทางตรง
3. ระดับการแข่งขันของตลาด
4. ลักษณะของสินค้า และ
5. สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

เรื่องที่ 9.3.2 ฐานภาษี

ประเภทของฐานภาษี

1. ฐานเงินได้ – รายได้ของผู้มีเงินได้ใช้เป็นฐานเรียกเก็บภาษี รายได้เป็นเครื่องวัดความสามารถในการเสียภาษีอากรของบุคคลได้ดีที่สุด
2. ฐานการบริโภค - การนำรายจ่ายในการบริโภคสินค้าหรือบริการเป็นฐานในการเรียกเก็บภาษี
3. ฐานทรัพย์สิน – เป็นการนำทรัพย์สินที่มีในการครอบครองมาเป็นฐานการคำนวณเพื่อจัดเก็บภาษี โดยมีแนวคิดว่ามีทรัพย์สินมากก็ควรเสียภาษีจำนวนมาก เช่น ภาษีมรดก
4. ฐานอื่น
 - 4.1 ฐานสิทธิพิเศษในการประกอบกิจการ คือ การเก็บภาษีจากการที่รัฐให้ใบอนุญาต
 - 4.2 ฐานหน้าต่าง เช่น เรียกเก็บรายหัวจากชายฉกรรณแทนเข้ารับราชการทหาร

เรื่องที่ 9.3.3 อัตราภาษี

อัตราภาษี

1. **อัตราภาษีคงที่** – อัตราภาษียังคงที่ถึงฐานภาษีมีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ได้แก่ ภาษีเงินได้นิติบุคคล และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. **อัตราภาษีก้าวหน้า** – เมื่อฐานภาษีมีมูลค่าสูงขึ้นอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น หรือ อัตราภาษีลดลงเมื่อฐานภาษีลดลง เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
3. **อัตราภาษีถดถอย** – หรืออัตราภาษีถอยหลัง หมายถึง อัตราภาษีที่ลดลงเมื่อฐานภาษีเพิ่มขึ้น หรืออัตราภาษีเพิ่มขึ้นเมื่อฐานภาษีลดลง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ (ยกเลิกไปแล้ว)

เรื่องที่ 9.3.4 องค์ประกอบอื่นของโครงสร้างภาษีอากร

องค์ประกอบอื่นของโครงสร้างภาษีอากร

1. การประเมินภาษี – แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1.1 การประเมินภาษีด้วยตนเอง

1.2 การประเมินภาษีของเจ้าพนักงาน

1.3 การหักภาษี ณ ที่จ่าย

2. การขัดข้อโต้แย้งทางภาษี – ผู้ถูกประเมินภาษีสามารถคัดค้านการประเมินภาษีอากรต่อ **คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์** รูปแบบของการพิจารณา คือ 1) ให้ปลดภาษี 2) ให้ลดภาษี ในส่วนที่ไม่ถูกต้อง 3) ให้ยกอุทธรณ์ หากพิจารณาพบว่าประเมินถูกต้องแล้ว และ 4) ให้เพิ่มภาษี หากพิจารณาพบว่าเจ้าพนักงานประเมินภาษีต่ำไป

3. บทกำหนดลงโทษ – กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 45) พ.ศ. 2560 ระบุให้ผู้หลีกเลี่ยง จัดโอนภาษี ขอลดภาษีโดยเท็จ เป็นการกระทำที่ร้ายแรง บทลงโทษเป็น

3.1 โทษทางอาญา โทษปรับ หรือโทษจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2 โทษทางแพ่ง ในรูปของเบี้ยปรับ และ ในรูปของเงินเพิ่ม

30206 กฎหมายธุรกิจและการภาษีอากร
หน่วยที่ 10
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตอนที่ 10.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

เรื่องที่ 10.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดามีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการพร้อมกับชำระภาษีให้ถูกต้องครบถ้วน ในกรณีที่ไม่สามารถยื่นได้ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทนได้

2. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

ความตายไม่ทำให้ภาระหน้าที่ในการเสียภาษีหมดไป ดำเนินการเสมือนผู้ตายยังอยู่

3. กองมรดกที่ยังไม่ได้

กองมรดกที่ยังไม่แบ่งให้ทายาท และกองมรดกมีรายได้พึงประเมิน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการพร้อมกับชำระภาษีให้ถูกต้อง

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล

หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำกิจกรรม ด้วยประสงค์แบ่งปันผลกำไร

5. คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงทำการร่วมกันอันมิใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญ
ตามมาตรา 39

เรื่องที่ 10.1.2 หลักการจัดเก็บภาษี ความหมาย และประเภทของเงินได้พึงประเมิน

1. หลักการจัดเก็บภาษี

ผู้มีรายได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วง มีรายได้จากดำเนินการในประเทศไทยต้องเสียภาษี

1.1 หลักแหล่งเงินได้ – บุคคลใดมีเงินได้จากแหล่งในประเทศนั้น ต้องมีหน้าที่เสียภาษีให้กับประเทศนั้น

- 1) เงินได้พึงประเมินที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย
- 2) เงินได้พึงประเมินที่ได้รับเนื่องจากกิจการที่ทำในประเทศไทย
- 3) เงินได้พึงประเมินที่ได้รับเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย
- 4) เงินได้พึงประเมินที่ได้รับเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

1.2 หลักถิ่นที่อยู่ – เมื่อบุคคลใดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศใด มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศนั้น ต้องมีเงื่อนไขครบ 3 ประการ คือ

- 1) มีเงินพึงประเมิน
- 2) ผู้มีเงินได้นั้นนำเงินได้เข้าประเทศไทยในปีภาษีเดียวกับปีภาษีที่ได้รับเงินได้
- 3) ผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย – ช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือรวมหลายระยะเวลาทั้งหมดถึง 180 วัน

2. ความหมายของเงินได้พึงประเมิน

ตามมาตรา 39 “เงินได้พึงประเมิน หมายความว่า เงินได้อันเข้าลักษณะพึงต้องเสียภาษี รวมถึง ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ดังนี้

2.1 เงินสด

2.2 ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

2.3 ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน – นายจ้างให้อาหาร 3 มื้อพร้อมที่อยู่ รถรับส่งพนักงานไม่คิดค่าโดยสาร

2.4 เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้

2.5 เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด - เงินภาษีที่รัฐคืนให้กับผู้เสียภาษีซึ่งได้รับเงินปันผลหรือส่วนแบ่งจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

3. ประเภทของเงินได้พึง

แบ่งได้ 8 ประเภท ตามมาตรา 40

3.1 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างงาน (มาตรา 40 (1))

3.2 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับงานให้ (มาตรา 40 (2))

3.3 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น (มาตรา 40 (3))

3.4 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 ได้แก่ เงินได้ที่เป็นดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินเพิ่มทุน เงินลดทุน เงินโบนัส หรือเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เงิน “โทเคน ดิจิทัล” (มาตรา 40 (4))

3.5 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ได้แก่ เงินได้จากการให้เช่า การผลิตสัญญาเช่าซื้อ หรือการผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อน (มาตรา 40 (5))

3.6 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ (มาตรา 40 (6))

3.7 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมา (มาตรา 40 (7))

3.8 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการประกอบธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง และการอื่น (มาตรา 40 (8))

เรื่องที่ 10.1.3 การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. บุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- 1) บุคคลตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีสัญญาอยู่
- 2) เจ้าหน้าที่ หรือผู้เชี่ยวชาญองค์การสหประชาชาติ
- 3) บุคคลในคณะทูต คณะกงสุล
- 4) บุคคลที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาว่าด้วยการเก็บภาษีซ้อนที่รัฐบาลไทยทำไว้
- 5) บุคคลตามที่กำหนดไว้ในความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 6) พนักงานและเจ้าหน้าที่ธนาคารพัฒนาเอเชีย
- 7) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย

2. เงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ยกเว้นตามมาตรา 42

2.1 ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าพาหนะ

2.2 เงินที่นายจ้างและลูกจ้างทำสัญญากันโดยสุจริต เมื่อการทำงานที่จ้างได้สิ้นสุดลง

2.3 เงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่ง และเงินค่าเช่าบ้าน

2.4 เงินได้จากการขาย หรือส่วนลดจากการซื้ออกรแสตมป์ หรือแสตมป์ไปรษณียากรของรัฐ

2.5 เบี้ยประชุม ค่าสอน ค่าสอบ ที่ทางราชการหรือสถานศึกษาของทางราชการจ่าย

2.6 ดอกเบี้ย – ดอกเบี้ยเงินฝาก สลากออมสิน

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับยกเว้น

ภาษีที่ต้องเสียตามมาตรา 48(2) เฉพาะผู้มีเงินได้ที่มีภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้นจำนวนไม่เกินห้าพันบาท ในปีภาษีนั้น

ตอนที่ 10.2 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เรื่องที่ 10.2.1 การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา

ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 ได้กำหนดไว้

1. วิธีการหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2 วิธี คือ

1.1 การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา – เป็นวิธีที่กฎหมายกำหนดอัตราในการหักค่าใช้จ่ายไว้เป็นจำนวนที่แน่นอน ซึ่งกำหนดเป็นร้อยละของเงินพึงได้ประเมิน โดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ผู้มีเงินได้จ่ายจริงเป็นจำนวนเท่าใด

1.2 การหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นและสมควร – เป็นวิธีที่กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายได้จามที่ผู้มีเงินได้จ่ายจริง แต่ผู้มีเงินได้จะต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินเพื่อพิสูจน์ว่ามีค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าใด

2. การหักค่าใช้จ่ายตามประเภทของเงินได้พึงประเมิน

2.1 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 และ 2 – หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้วิธีเดียว และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขกำหนด

2.2 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 – แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1) เงินปีหรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

2) ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ค่าแห่งก๊อปปี้ หรือสิทธิอย่างอื่น ให้หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

2.3 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 – กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

2.4 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 – กฎหมายยอมให้หัก

1) การให้เช่าทรัพย์สิน ใช้ได้ 2 วิธี คือ หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ หักแบบเหมา

2) การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน – หักค่าใช้จ่ายแบบเหมาร้อยละ 20

3) การผลิตสัญญาเช่าซื้อเงินผ่อน – หักค่าใช้จ่ายแบบเหมาร้อยละ 20

2.5 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 – ใช้ได้ 2 วิธี คือ หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ หักแบบเหมา

2.6 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 – ใช้ได้ 2 วิธี คือ หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ หักแบบเหมา

2.7 เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 – แบ่งการหักออกเป็น 5 กลุ่ม

เรื่องที่ 10.2.2 การหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา

ตามมาตรา 47 จำแนกการหักลดหย่อนออกเป็น 6 กรณี

1. กรณีทั่วไป สามารถหักลดหย่อนได้

- 1) ผู้มีเงินได้ 60,000 บาท
- 2) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 60,000 บาท
- 3) บุตร คนละ 30,000 บาท
- 4) เบี้ยประกันภัย
- 5) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 6) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม
- 7) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
- 8) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา - คนละ 30,000 บาท
- 9) ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ
- 10) เงินที่บริจาคแก่พรรคการเมือง
- 11) เงินบริจาค

- 2. กรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้** หักลดหย่อนรวมกันได้ 120,000 บาท โดยแยกคำนวณคนละ 60,000 บาท
- 3. กรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย** อยู่ประเทศไทยไม่ถึง 180 วันในปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้เฉพาะรายการคนในครอบครัว คนพิการที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น
- 4. กรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี** ให้หักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 60,000 บาท เสมือนผู้ตายมีชีวิตรอดตลอดปีภาษี
- 5. กรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง** ให้หักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 60,000 บาท
- 6. กรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล** ให้หักลดหย่อนผู้มีเงินได้ สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคล แต่ละคนที่อยู่ในประเทศไทย (ถึง 180 วันในปีภาษี) คนละ 60,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 120,000 บาท

ตอนที่ 10.3 ฐานภาษี อัตราภาษี การคำนวณภาษี
การยื่นแบบแสดงรายการ และบทกำหนดโทษ

เรื่องที่ 10.3.1 ฐานภาษี อัตราภาษี และการคำนวณภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา

1. ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา – ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่ต้องรับอัตราภาษี
ภาษีที่ต้องชำระ = ฐานภาษี x อัตราภาษี

สำหรับฐานเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 ถึง 8 กำหนดจำนวนภาษีขั้นต่ำ ตั้งแต่
120,000 บาท ให้เสียภาษีไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5

2. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้ได้ทั้ง

2.1 อัตราก้าวหน้า – ฐานภาษียิ่งสูงขึ้น ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้นด้วย

2.2 อัตราคงที่ – ไม่ว่าฐานภาษีจะสูงต่ำเพียงใด ก็คงเสียภาษีในอัตราเดิม สำหรับฐาน
เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 ถึง 8

3. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตามมาตรา 48 และมาตรา 56 ทวิ แบ่งออกได้เป็น 3 กรณี คือ การคำนวณภาษีสิ้นปี
การคำนวณภาษีครึ่งปี และเงินที่สามารถแยกคำนวณต่างหากจากเงินได้อื่น

เรื่องที่ 10.3.2 การยื่นแบบแสดงรายการ และบทกำหนดโทษ

1. หลักเกณฑ์การยื่นแบบแสดงรายการ –

ผู้มีรายได้พึงประเมิน มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการไม่ว่าจะมีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องชำระหรือไม่ก็ตาม

2. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการ

ปกติ กฎหมายกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแสดงรายการและชำระภาษี แต่ในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่สามารถยื่นแสดงรายการและชำระภาษีได้ กฎหมายกำหนดหน้าที่พิเศษให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีแทนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. ประเภทและกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการ

กฎหมายกำหนดให้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็น 2 ระยะ คือ

3.1 ระยะที่ 1 การยื่นแบบรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5, 6, 7 และ 8 ด้วยแบบ ภ.ง.ด. 94

3.2 ระยะที่ 2 การยื่นแบบรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภทที่ได้รับตลอดปีภาษี ด้วยแบบ ภ.ง.ด. 90 ส่วนประเภทที่ 1 ใช้ ภ.ง.ด. 90 ส่วน ภ.ง.ด. 93 ใช้ขอยื่นชำระล่วงหน้า ก่อนถึงวันกำหนดยื่นปกติ

4. สถานที่ยื่นแบบแสดงรายการ

- 4.1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
- 4.2 ธนาคารกรุงไทย โดยยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลาเท่านั้น
- 4.3 ธนาคารพาณิชย์ไทย
- 4.4 ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน
- 4.5 ยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต

5. การชำระภาษี

ประกอบด้วย วิธีการชำระภาษี การผ่อนชำระภาษี การชำระภาษีเพิ่มเติมกรณีชำระไว้น้อยกว่าที่ต้องชำระจริง การชำระภาษิล่าช้า หรือมิได้ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดเวลา และการขอคืนภาษี

6. บทกำหนดโทษ

- 6.1 โทษทางแพ่ง ได้แก่ เบี้ยปรับ และเงินเพิ่ม
- 6.2 โทษทางอาญา ได้แก่ โทษปรับและโทษจำคุก

30206 กฎหมายธุรกิจและการภาษีอากร
หน่วยที่ 11
ภาษีเงินได้บุคคล

ตอนที่ 11.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้ นิติบุคคล

เรื่องที่ 11.1.1 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล และผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

เงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรง โดยหลักการ คือ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่สามารถผลักภาษีที่ได้เสียไปยังบุคคลอื่น และเป็นภาษีอากรประเมิน ซึ่งมีลักษณะที่ทำให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีด้วยการประเมินตนเอง

1. หลักการจัดเก็บ ใช้ 2 แนวคิดคือ

1) แนวคิดที่ 1 หลักถิ่นที่อยู่ – ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศใดควรมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีเงินได้ให้กับประเทศที่เป็นถิ่นอยู่

2) แนวคิดที่ 2 หลักแหล่งเงินได้ – ผู้มีเงินได้จะไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ถ้ามีเงินได้จากประเทศนั้น ควรต้องเสียภาษีเงินได้ให้กับประเทศที่เป็นแหล่งของเงินได้

2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.1 นิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.1.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

2.1.2 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ 1) ทำกิจการหรือ 2) มีลูกจ้างติดต่อประกอบกิจการในประเทศไทย 3) มีเงินได้ภายในประเทศไทย

2.1.3 กิจการร่วมค้า – เสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

2.1.4 มูลนิธิและสมาคม – ประมวลรัษฎากรกำหนดให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย

2.1.5 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย –

2.1.6 กองทุนรวมที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

2.2 นิติบุคคลที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.2.1 นิติบุคคลที่ไม่อยู่ในนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39

2.2.2 ผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่น ๆ

เรื่องที่ 11.1.2 ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

ฐานภาษี คือ สิ่งที่รองรับอัตราภาษี ซึ่งเป็นมูลค่าที่นำไปคูณกับอัตราภาษี แล้วนำผลลัพธ์ไปชำระภาษี แบ่งออกได้ 4 ฐานภาษี คือ

1. ฐานกำไรสุทธิ ผู้ที่ต้องเสียภาษีฐานนี้ได้แก่

- 1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ (1) ทำกิจการ และ (2) มีลูกจ้างติดต่อประกอบกิจการในประเทศไทย
- 3) กิจการที่ดำเนินการค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ
- 4) กิจการร่วมค้า
- 5) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ฐานารายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ – ผู้ที่ต้องเสียภาษีฐานนี้ได้แก่

- 1) มูลนิธิหรือสมาคม
- 2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ กระทำกิจการขนส่งผ่านประเทศต่างๆ รวมทั้งในประเทศไทย
- 3) กองทุนรวม

3. ฐานเงินได้พึงประเมินบางประเภทที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย – ผู้ที่ต้องเสียภาษีฐานนี้ต้องมีองค์ประกอบครบ 3 ข้อ ดังนี้

- 1) เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในไทย
- 2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ได้รับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายจากหรือจ่ายในประเทศไทย
- 3) ฐานภาษีจะต้องเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ประเภทที่ 2, 3, 4, 5, 6

4. ฐานกำไรที่จำหน่ายออกไปจากประเทศไทย

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดจำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไร หรือ ที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย ต้องเสียภาษีจากเงินกำไรที่จำหน่ายนั้น (มาตรา 70 ทวิ)

เรื่องที่ 11.1.3 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เรียกเก็บจากฐานกำไรสุทธิ

1.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลทั่วไป เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอัตราร้อยละ 20

1.2 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกินห้าล้านบาทและมีรายได้ไม่เกิน สามสิบล้านบาท สำหรับกำไร ดังนี้

(1) ยกเว้นภาษี กำไรสุทธิเฉพาะส่วนไม่เกินสามแสนบาทแรก

(2) ร้อยละ 15 กำไรเกินสามแสนบาทแต่ไม่เกิน สามล้านบาท

(3) ร้อยละ 20 ส่วนที่เกินสามล้านบาทขึ้นไป

2. อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เรียกเก็บจากฐานอื่น

2.1 อัตราภาษีที่เรียกเก็บจากฐานยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย –

2.1.1 บริษัทขนส่งระหว่างประเทศ รับคนโดยสารเสียอัตราร้อยละ 3 โดยคำนวณจากค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใด และกรณีรับขนของ เสียอัตราร้อยละ 3 โดยคำนวณจากค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใด

2.1.2 มูลนิธิหรือสมาคม เงินได้พึงประเมินจากประกอบธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรืออื่นๆ เสียอัตราภาษีร้อยละ 2 ของรายรับก่อนหักรายจ่าย ส่วนเงินได้อื่นเสียอัตราภาษีร้อยละ 10

2.1.3 กองทุนรวม ที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยหรือต่างประเทศเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใดๆ

2.2 อัตราภาษีที่เรียกเก็บจากฐานเงินได้บางประเภทที่จ่ายจากหรือจ่ายในประเทศไทย

2.2.1 อัตราร้อยละ 15 กรณี เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) (6)

2.2.2 อัตราร้อยละ 10 ตามมาตรา 40 (4)(ข) เงินปันผล บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในไทย

2.3 อัตราภาษีสำหรับกำไรที่จำหน่ายออกไปจากประเทศไทย เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10

ตอนที่ 11.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคลจาก ฐานกำไรสุทธิ

เรื่องที่ 11.2.1 รอบระยะเวลาบัญชี การตรวจสอบและรับรองบัญชี

การกำหนดช่วงระยะเวลาในการวัดผลการดำเนินงานและการแสดงฐานะการเงินของกิจการเป็นช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เรียกว่า “**รอบระยะเวลาบัญชี**”

1. รอบระยะเวลาบัญชีโดยทั่วไป

ตามบทบัญญัติมาตรา 65 รอบระยะเวลาบัญชีเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องเท่ากับ 12 เดือน โดยจะเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใดก็ได้

2. รอบระยะเวลาบัญชีอื่น

2.1 รอบระยะเวลาบัญชีน้อยกว่า 12 เดือน กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

- 1) เริ่มตั้งใหม่
- 2) ยื่นคำร้องขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี
- 3) เลิกกิจการ ให้ถือเอาวันที่เจ้าพนักงานจดทะเบียนเลิกเป็นวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น
- 4) ควบรวมกิจการให้ถือเอาวันที่ควบเข้ากันเป็นวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

2.2 รอบระยะเวลาบัญชีมากกว่า 12 เดือน กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

1) เลิกกิจการ แต่ผู้ชำระบัญชีและผู้จัดการไม่สามารถยื่นรายการและเสียภาษีภายใน 150 วันนับแต่สุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ถ้าได้ยื่นคำร้องต่ออธิบดีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานรับผิดชอบ ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีรอบนี้อาจเกิน 12 เดือน

2) เลิกกิจการ แต่ผู้ชำระบัญชีและผู้จัดการมิได้ร้องขอ แต่อธิบดีกรมสรรพากร เห็นสมควรขยายรอบระยะเวลาบัญชีออกไป เกินกว่า 12 เดือน

การตรวจสอบและรับรองบัญชี

1. “ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” – ผู้ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีสำหรับบัญชีและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

2. “ผู้สอบบัญชีภาษีอากร” – ที่ขอขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีเฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามกฎกระทรวง ออกตามความใน พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ที่มีคุณสมบัติ 1) ทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท 2) สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และ รายได้รวมไม่ถึง 30 ล้านบาท

จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี

ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดไว้ ก.ป. 123/2545 โดยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ ต้องประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ
3. ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน
4. การรักษาความลับ
5. พฤติกรรมทางวิชาชีพ
6. ความโปร่งใส

เรื่องที่ 11.2.2 กำไรสุทธิทางบัญชีและกำไรสุทธิทางภาษีอากร

การจัดทำรายงานทางการเงิน (งบการเงิน) ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จะมีขั้นตอนเริ่มต้นตั้งแต่รวบรวมข้อมูลรายการค้า วิเคราะห์รายการ บันทึกบัญชี จัดประเภทรายการ สรุปผล เพื่อจัดทำเป็นรายงานทางการเงิน

1. หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางบัญชี กำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินไว้ 2 ระดับ

1.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ใช้บังคับกับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Publicly Accountable Entities: PEAs)

1.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ใช้บังคับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non-Publicly Accountable Entities: NPEAs)

หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่รับรองทั่วไปตามกรอบแนวคิดทางการบัญชี

เกณฑ์คงค้าง การบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจะต้องมีการปรับปรุงบัญชีสำหรับรายการค้างรับ ค้างจ่ายหน้า ค้างจ่ายและจ่ายล่วงหน้า

การบันทึกรายได้และรายจ่ายตามเกณฑ์คงค้างจะทำให้รายได้และรายจ่ายสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมเพราะเป็นการรับรู้รายได้และรายจ่าย เมื่อมีรายการนั้นเกิดขึ้นจริงๆ โดยไม่คำนึงถึงรายรับและจ่ายเงิน

การรับรู้รายได้ในทางบัญชี มีหลักการสำคัญ คือ กิจการรับรู้รายได้ เมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการตามที่ระบุในสัญญาการซื้อขาย ตามมูลค่าที่ได้รับ โดยต้องคำนึงถึงเงื่อนไขในสัญญาและข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีขั้นตอนในการพิจารณารับรู้รายได้ 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า

ขั้นตอนที่ 2 การระบุภาระที่กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญา

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดราคาของรายการ

ขั้นตอนที่ 4 การปันส่วนราคาของรายการให้กับแต่ละภาระที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา

ขั้นตอนที่ 5 การรับรู้รายได้เมื่อกิจการให้ปฏิบัติตามภาระแล้วเสร็จ

2. หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีอากร รายได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลทุกประเภทต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมด ตามมาตรา 65 วรรคแรก กำหนดให้รายได้ที่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่

รายได้จากการประกอบกิจการ หมายถึง รายได้ที่ได้มาจากการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของบริษัทตามที่ระบุ

รายได้ที่ได้เนื่องจากการประกอบกิจการ หมายถึง รายได้ที่มีได้เกิดจากการประกอบกิจการโดยตรง แต่เป็นรายได้ที่ได้มาเนื่องจากการประกอบกิจการ เช่น 1) กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน 2) ดอกเบี้ยรับ 3) เงินปันผลหรือส่วนแบ่งผลกำไร และ 4) กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

2.1 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการธนาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ – ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยการคำนวณรายได้และรายจ่ายสำหรับดอกเบี้ยต้องคำนวณตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามวิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป

2.2 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการประกันชีวิต หรือกิจการอื่นทำนองเดียวกัน ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ เว้นแต่รายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลาหลังจากที่ผิดนัดชำระติดต่อกันเป็นเวลาเกิน 6 เดือน

2.3 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการประกันชีวิต ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ เว้นแต่รายได้ส่วนที่เป็นเบี้ยประกันชีวิต

2.4 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการฝากขายสินค้า นำรายได้จากการขายสินค้ามาคำนวณเป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการฝากขายสินค้า

2.5 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สิน ต้องนำรายได้ค่าเช่าหรือค่างวดและรายจ่ายที่เกี่ยวข้องมาคำนวณเป็นรายได้และรายจ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

2.6 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการให้เช่าซื้อ หรือขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ยังไม่ได้โอนไปยังผู้ซื้อและมีอายุสัญญาเกินหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ต้องนำกำไรที่เกิดจากการขายมารวมคำนวณเป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการให้เช่าซื้อหรือขายผ่อนชำระ

2.7 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการก่อสร้าง ต้องนำรายได้ตามส่วนของงานที่ทำเสร็จในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีมารวมเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

2.8 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการขายอสังหาริมทรัพย์ ให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณรายได้และรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้

2.9 การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการสนามกอล์ฟ หรือกิจการให้บริการตามสัญญาระยะยาวแก่สมาชิก ต้องนำรายได้ที่เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บในลักษณะเป็นเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้บริการทั้งจำนวนไม่ว่าจะเป็นการผ่อนชำระหรือชำระครั้งเดียว มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชี

3. เงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.1 เงินได้ที่ได้รับยกเว้นตามประมวลรัษฎากรภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

3.2 เงินได้ที่ได้รับยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกา

3.3 เงินได้ที่ได้รับยกเว้นตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

เรื่องที่ 11.2.3 เจื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิ

1. เจื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิด้านรายได้ตามมาตรา 65 ทว

1.1 เจื่อนไขตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 65 ทว (4) กำหนดให้รายได้จากการโอนทรัพย์สิน การให้บริการ หรือการให้กู้ยืมเงิน กิจการจะต้องคำนวณค่าตอบแทนในตลาด

1.2 เจื่อนไขที่กำหนดไว้ตามมาตรา 70 ตร ให้ถือว่าการขนส่งสินค้านั้นเป็นรายการขาย และให้ถือราคาสินค้าตามราคาตลาดในวันที่ส่งไปเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ส่งไป

1.3 เจื่อนไขตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 65 ทว (10) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับรายได้จากเงินปันผลทั้งหนึ่ง

2. เจื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิด้านรายจ่ายตามมาตรา 65 ทว

2.1 มาตรา 65 ทว (2) ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ให้หักได้ตามหลักเกณฑ์

2.2 มาตรา 65 ทว (3) การตีราคาทรัพย์สินยกเว้นสินค้า ให้ถือตามราคาที่พึงซื้อทรัพย์สินนั้น (ราคาทุน) ได้ตามปกติเท่านั้น

2.3 มาตรา 65 ทว (5) กำหนดให้คำนวณค่าของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินที่ เหลืออยู่ ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี เป็นเงินตราไทย

2.4 มาตรา 65 ทวิ (6) ราคาสินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณตามราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า และให้ถือราคานี้เป็นราคาสินค้าคงเหลือยกมาสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีใหม่

2.5 มาตรา 65 ทวิ (7) การคำนวณราคาทุนของสินค้าที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ประเมินมีอำนาจประเมินกำหนดราคาสินค้าที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับราคาทุนของสินค้าประเภทและชนิดเดียวกับที่ส่งไปประเทศอื่น

2.6 มาตรา 56 ทวิ (9) การจำหน่ายหนี้สูญ รายการตัดลูกหนี้เป็นสูญจากบัญชีและสามารถถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้

3. เจื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิด้านรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี

3.1 มาตรา 65 ตรี (1) เงินสำรองต่างๆ ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย เว้นแต่สำรองเบี่ยงประกันชีวิต สำรองประกันภัยอื่น และ เงินสำรอง NPL

3.2 มาตรา 65 ตรี (2) การจ่ายเงินสมทบเข้าเงินกองทุนใดๆ ไม่ถือเป็นรายจ่าย

3.3 มาตรา 65 ตรี (3) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัวการให้โดยเสน่หาหรือการกุศล ไม่ถือเป็นรายจ่าย ยกเว้นรายจ่ายเพื่อการกุศล

3.4 มาตรา 65 ตรี (4) รายจ่ายค่าสำรอง หักเป็นค่าใช้จ่ายรวมกันต้องไม่เกินร้อยละ 0.3 ของจำนวนเงินยอดรายได้

3.5 มาตรา 65 ตรี (5) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ไม่สามารถหักเป็นรายจ่ายทั้งจำนวน

3.6 มาตรา 65 ตรี (6) เบี้ยปรับและ/หรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับทางอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ไม่เป็นรายจ่ายสำหรับการคำนวณกำไรสุทธิ

3.7 มาตรา 65 ตรี (6 ทวิ) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระหรือพึงชำระและภาษีซื้อของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่เป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

3.8 มาตรา 65 ตรี (7) การถอนเงินโดยปราศจากคำตอบจากผู้เป็นหุ้นส่วนในหัวหุ้นส่วนนิติบุคคล ไม่เป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

3.9 มาตรา 65 ตรี (8) เงินเดือนของผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน เฉพาะที่จำเป็นสมควร

3.10 มาตรา 65 ตรี (9) รายจ่ายซึ่งกำหนดขึ้นเองโดยไม่มีรายจ่ายจริง หรือรายจ่ายที่ควรจะจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีอื่น ไม่สามารถกำหนดให้เป็นรายจ่ายของปีใดโดยเฉพาะ

3.11 มาตรา 65 ตรี (10) ค่าตอบแทนแก่ทรัพย์สินซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นเจ้าของและใช้เอง สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุงานได้

3.12 มาตรา 65 ตรี (11) ดอกเบี้ยที่คิดให้สำหรับเงินทุน เงินสำรองต่างๆ หรือเงินกองทุนของตนเอง ไม่ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษี

3.13 มาตรา 65 ตรี (12) ผลเสียหายอันอาจได้กลับคืนมา เนื่องจากการประกันหรือสัญญาคุ้มครองใดๆ หรือผลขาดทุนสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนๆ เว้นแต่ผลขาดทุนสุทธียกมาไม่เกิน 5 ปี ก่อนรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน

3.14 มาตรา 65 ตรี (13) รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ พิจารณาจาก หลักฐานข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ ตลอดจนสภาพของกิจการแต่ละกรณี

3.15 มาตรา 65 ตรี (14) รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยโดยเฉพาะ ไม่เข้าลักษณะเป็นรายจ่ายตามคำวินิจฉัยของกรมสรรพากร

3.16 มาตรา 65 ตรี (15) ค่าซื้อทรัพย์สินและรายจ่ายที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขาย ทรัพย์สินในส่วนที่เกินปกติโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

3.17 มาตรา 65 ตรี (16) ค่าทรัพยากรธรรมชาติที่สูญหรือสิ้นไปเนื่องจากกิจการที่ทำ ทรัพยากรธรรมชาติ นำหักเป็นค่าใช้จ่ายไม่ได้ เพราะหักในรูปค่าเสื่อมสิ้นแล้ว

3.18 มาตรา 65 ตรี (17) ค่าของทรัพย์สินนอกจากสินค้าที่ตีราคาต่ำลง ตามประมวล รัษฎากรไม่ถือเป็นรายจ่าย

3.19 มาตรา 65 ตรี (18) รายจ่ายซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ ในบัตรเสร็จรับเงินมี ระบุรายละเอียดและผู้รับได้ลงชื่อ นำมาเป็นค่าใช้จ่ายได้

3.20 มาตรา 65 ตรี (19) รายการใดๆ ที่กำหนดจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุดรอบ ระยะเวลาบัญชีแล้ว ถือเป็นรายจ่ายได้

3.21 มาตรา 65 ตรี (20) รายจ่ายอันมีลักษณะทำนองเดียวกับที่ระบุไว้ในข้อ 1-20 พ.ร.ก. ได้มีการกำหนดรายจ่ายต้องห้ามไว้

เรื่องที่ 11.2.4 การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ

ให้คำนวณกำไรสุทธิตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร (มาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี)จะได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องเสียภาษี ถ้าคำนวณแล้วไม่มีกำไรสุทธิหรือมีขาดทุนสุทธิ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นไม่ต้องเสียภาษี

2. รายการการคำนวณกำไรสุทธิตามแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 50

กำไร/ขาดทุนสุทธิตามบัญชีกำไรขาดทุน (ตามบัญชี)

บวก รายได้ที่ให้ถือเป็นรายได้ตามประมวลรัษฎากร เช่น มาตรา 65 ทวิ (4)

รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย (มาตรา 65 ตี)

หัก รายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ เช่น มาตรา 65 ทวิ (10)(12)

รายจ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น

ผลขาดทุนสุทธิยกมาไม่เกิน 5 ปีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน

บวก รายจ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา (ส่วนที่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ)

รายจ่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และนันทนาการ (ส่วนที่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ)

รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ (ส่วนที่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ)

กำไร/ขาดทุนสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

3. เจื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้พิจารณา ดังนี้

1. มาตรา 65 ทวิ (14) กำหนดว่าภาษีขายไม่ต้องรวมคำนวณเป็นเงินได้
2. มาตรา 65 ทวิ (5) ให้คำนวณทรัพย์สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้มาเป็นเงินตราไทย ในกรณีที่กำไรให้นำไปปรับปรุงถือเป็นรายได้ที่ให้ถือเป็นรายได้ตามประมวลรัษฎากร
3. มาตรา 65 ทวิ (10) รายได้เงินปันผลและส่วนแบ่งกำไรตามบัญชี ได้รับยกเว้นรายได้กึ่งหนึ่ง ที่จะนำมาเสียภาษี
4. มาตรา 65 ทวิ (3) กำไรจากการตีราคาอาคารสำนักงาน ส่วนเพิ่มขึ้น ต้องนำไปปรับปรุงหักออกจากกำไรสุทธิทางบัญชี ส่วนค่าเสื่อมราคา ต้องนำไปปรับปรุงบวกกลับถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย
5. มาตรา 65 ตรี (19) เงินเดือนและโบนัส ต้องนำไปปรับปรุงบวกกลับถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย
6. มาตรา 65 ตรี (6 ทวิ) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระหรือพึงชำระ ต้องนำไปปรับปรุงบวกกลับถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย

7. มาตรา 65 ตรี (4) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ 143 (พ.ศ. 2522) จำนวนเงินค่ารับรองที่จะนำมาหักเป็นรายจ่ายได้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องจ่าย แต่รวมกันต้องไม่เกิน 0.3% ของยอดรายได้หรือยอดขายที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิ หรือของจำนวนเงินทุนที่ได้รับชำระแล้วถึงวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีแล้วแต่อย่างใด จะมากกว่า ส่วนที่เกินเป็นรายจ่ายต้องห้าม **ต้องนำไปปรับปรุงบวกกลับถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย**
8. ค่าเสื่อมราคารถยนต์นั่ง พ.ร.ก. 315 พ.ศ. 2540 มาตรา 4 (1) กำหนดไว้ว่า หักค่าเสื่อมราคาของรถยนต์นั่งได้จากมูลค่าต้นทุนเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 1,000,000 บาท ถ้าบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาเกินกว่า ในส่วนเกิน**ต้องนำไปปรับปรุงบวกกลับถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย**

ตอนที่ 11.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานอื่น

เรื่องที่ 11.3.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

กิจการที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ได้แก่ กิจการขนส่งระหว่างประเทศ มูลนิธิหรือสมาคม และกองทุนรวม

1. กิจการขนส่งระหว่างประเทศ

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ที่กระทำกิจกรรมในประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ แยกได้ 2 ประเภท คือ การขนคนโดยสาร และ การขนของ

1.1 การขนคนโดยสาร จ่ายในอัตราร้อยละ 3 ของรายรับจากค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทยก่อนหักรายจ่ายใดๆ

1.2 การขนของ จ่ายในอัตราร้อยละ 3 ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศ

2. มูลนิธิหรือสมาคม

มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ รายได้แบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

2.1 รายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 65 ทวิ (13) ได้แก่ 1) ค่าลงทะเบียนหรือค่าบำรุงที่ได้รับจากสมาชิก 2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการรับบริจาค และ 3) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หา

2.2 รายได้ประเภทที่ 8 ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 2 ได้แก่ การประกอบธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือ การอื่นๆ

2.3 รายได้ประเภทที่ 1-7 ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 เช่น รายได้จากดอกเบี้ย ค่าเช่า เงินปันผล

แต่ มูลนิธิหรือสมาคมที่ ร.ม.ว. กระทรวงการคลังประกาศให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศลตามมาตรา 47(7)(ข) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้ทุกประเภท

3. กองทุนรวม

เป็นการระดมเงินทุนจากคนจำนวนมากและนำไปจดทะเบียนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดประเภทตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ได้แก่

3.1 กองทุนรวมที่ผู้ลงทุนตระหนักถึงฐานะการลงทุนในทรัพย์สินของกองทุนรวม และความเสี่ยงในการลงทุนของกองทุนรวม

3.2 กองทุนรวมที่มีลักษณะพิเศษของกองทุน

3.3 กองทุนรวมที่ผู้ลงทุนตระหนักถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับต่างประเทศ

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลของกองทุนรวม

ฐานภาษีของกองทุนรวม ได้แก่ เงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) ที่ได้รับในรอบระยะเวลาบัญชี ได้แก่ รายได้ที่ได้รับจากดอกเบี้ยในประเภทต่างที่กองทุนรวมได้รับ รวม กะגעเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย

อัตราภาษี ร้อยละ 15 ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใดๆ

การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่กองทุนรวม

1. เงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) ที่ได้รับจากการลงทุนก่อนวันที่ 20 ส.ค. 2562
2. เงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) เฉพาะส่วนที่เป็นส่วนต่างของการรับโอนตัวเงินหรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ซึ่งส่วนต่างนั้นเกิดขึ้นก่อนในที่ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่กองทุนรวม
3. เงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) ที่ได้รับจากตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยนิติบุคคลต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เฉพาะเงินได้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 20 ส.ค. 2562
4. เงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) ได้แก่ 1) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ 2) กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นเพื่อขายหน่วยลงทุนในกองทุนรวมแก่สำนักงานประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)

เรื่องที่ 11.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานเงินได้ที่ง่ายจาก หรือในประเทศไทย

มาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากรได้บัญญัติว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (2) (4) (5) หรือ (6) ที่ง่ายจากหรือในประเทศไทยต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ประเทศไทยเนื่องจากมีแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ต้องชำระภาษีมีกำหนดภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ง่ายเงินได้พึงประเมินนั้น โดยนำทราตรา 54 มาใช้บังคับอนุโลม

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2)(3)(4)(5) หรือ (6) ได้แก่

เงินได้ตามมาตรา 40 (2) เงินได้จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ

เงินได้ตามมาตรา 40 (3) ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่นๆ

เงินได้ตามมาตรา 40 (4) เงินปันผล และส่วนแบ่งกำไร

เงินได้ตามมาตรา 40 (5) การให้เช่าทรัพย์สิน หรือ

เงินได้ตามมาตรา 40 (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ

1. วิธีคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานเงินได้จ่ายจากหรือในประเทศไทย และการนำส่งภาษี

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 ในอัตราร้อยละ 15 เว้นแต่เงินปันผลที่ได้หักภาษีจากจำนวนเงินที่จ่ายในอัตราร้อยละ 10

2. ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้และนำส่ง

ถ้าผู้รับผิดชอบไม่ได้หักหรือนำส่งจำนวนภาษีเงินได้ได้ครบถ้วน พร้อมรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มอีกในอัตราร้อยละ 1.5 ของจำนวนภาษี ต่อเดือนหรือเศษของเดือน นับแต่วันครบกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามที่กฎหมายกำหนดจนถึงวันที่ได้รับชำระภาษี (มาตรา 54)

เรื่องที่ 11.3.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานการจำหน่ายกำไรไปต่างประเทศ

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งจำหน่ายกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทยได้โดยเสียภาษีเงินได้จากจำนวนเงินที่จำหน่ายทั้งนี้ตามมาตรา 70 ทวิ

1. วิธีคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานการจำหน่ายกำไรและการนำส่งภาษี

อัตราภาษีเงินได้จากการจำหน่ายเงินกำไรไปต่างประเทศจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 โดยยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 54 และชำระภาษีภายใน 7 วัน นับแต่วันที่จำหน่ายเงินกำไร แต่ให้ขยายกำหนดเวลาการนำส่งภาษีและการยื่นแบบแสดงรายการได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จำหน่ายกำไร ตามประกาศกระทรวงการคลัง

2. ความรับผิดชอบของผู้จำหน่ายกำไร

ผู้จำหน่ายกำไรต้องรับผิดชอบชำระเงินได้ตามจำนวนที่นำส่ง พร้อมรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มอีกในอัตราร้อยละ 1.5 ของจำนวนภาษี ต่อเดือนหรือเศษของเดือน นับแต่วันครบกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามที่กฎหมายกำหนดจนถึงวันที่ได้รับชำระภาษีนั้น

ตอนที่ 11.4 การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี บท
กำหนดโทษ อำนาจเจ้าพนักงานประเมินและสิทธิ
ของผู้เสียภาษี

เรื่องที่ 11.4.1 การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี และบทกำหนดโทษ

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้จากฐานกำไรสุทธิ

1.1 การเสียภาษีเงินได้เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตามมาตรา 68 ได้กำหนดว่า ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี และมาตรา 69 ได้กำหนดเพิ่มเติมว่า ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ต้องยื่นรายการคำนวณภาษีตามมาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ มาตรา 66 และมาตรา 57 ต่อเจ้าหน้าที่ประเมินตามแบบที่อธิบดีกำหนด

1.2 การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลงวด 6 เดือนก่อนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตามมาตรา 67 ทวิ การยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระภาษีต่ออำเภอ ณ ที่ทำการอำเภอท้องที่ภายใน 2 เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี ด้วยแบบแสดงรายการภาษี ภ.ง.ด. 51

เงื่อนไขการประมาณการกำไรสุทธิ

ถ้ามีการประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละ 25 ของกำไรที่เกิดขึ้นจริงของรอบระยะเวลาบัญชีนั้นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระขาดไป

2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้จากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

2.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา 69 วรรคสอง ที่ทำธุรกิจขนส่งผ่านประเทศต่างๆ ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 52 และชำระภาษีภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี

2.2 มูลนิธิหรือสมาคม ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 55 และชำระภาษีภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี

2.3 กองทุนรวม ที่มีเงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ก) ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 55 และชำระภาษีภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี

3. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้จากฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย

3.1 การส่งเงินได้ตามมาตรา 40 (2)(3)(4)(5) และ (6) โดยโอนให้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย และยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 54 พร้อมชำระภาษีภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินนั้น

3.2 จำหน่ายเงินกำไรไปให้แก่สำนักงานใหญ่ที่ตั้งอยู่ที่ต่างประเทศ ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 54 และชำระภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันที่จำหน่ายเงินกำไร

4. สรุปแบบแสดงรายการและกำหนดเวลายื่นรายการชำระภาษี

บทลงโทษ การที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว อาจต้องระวางโทษปรับตามมาตรา 35 ดังนี้

4.1 กรณียื่นแบบเกินกำหนดเวลา

4.1.1 สำหรับครั้งรอบระยะเวลาบัญชีในการจำหน่ายกำไรไปต่างประเทศ - (ก) ไม่เกิน 7 วันปรับ กระทั่งละ 1,000 บาท (ข) เกิน 7 วัน ปรับกระทั่งละ 2,000 บาท และ (ค) เจ้าหน้าที่ตรวจพบความผิดปรับกระทั่งละ 2,000 บาท

4.1.2 มูลนิธิหรือสมาคม และกองทุนรวม - (ก) ไม่เกิน 7 วันปรับ กระทั่งละ 500 บาท (ข) เกิน 7 วัน ปรับกระทั่งละ 1,000 บาท และ (ค) เจ้าหน้าที่ตรวจพบความผิดปรับกระทั่งละ 1,000 บาท

4.2 ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอธิบดีฯ กรณีเรียกรายงานประจำปี บัญชีหรือเรียกหรือสั่งให้จัดทำบัญชีงบดุลหรือบัญชีอื่นๆ ประกอบแบบแสดงรายการหรือสั่งให้มีสมุดบัญชีพิเศษและให้กรอกข้อความที่ต้องการลงในสมุดบัญชี ปรับกระทั่งละ 1,000 บาท

เรื่องที่ 11.4.2 อำนาจเจ้าพนักงานประเมินและสิทธิของผู้เสียภาษี

1. อำนาจของเจ้าพนักงานประเมินในการออกหมายเรียกและประเมินภาษี

อายุความการประเมินภาษีจะกระทำได้ภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้

1.1 กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีไว้แล้ว เจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้แสดงรายการเสียภาษีไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการมาไต่สวนพร้อมเอกสารมาแสดงต้องให้เวลาล่วงหน้า 7 วัน นับแต่วันส่งหมาย การออกหมายเรียกต้องกระทำภายใน 2 ปี สามารถขยายเวลาได้ไม่เกิน 5 ปี

ถ้าชำระจำนวนภาษีขาด ต้องชำระเพิ่มตามจำนวนขาดและเบี้ยปรับตามมาตรา 22 (หนึ่งเท่าของจำนวนภาษีที่ชำระขาดไป) และเงินเพิ่มตามมาตรา 27 (ร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของจำนวนภาษีที่ชำระขาดไป)

1.2 กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี

ไว้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี มาไต่สวนและออกหมายเรียกพยาน นำเอกสารมาพบ โดยต้องให้เวลาล่วงหน้า 7 วัน นับแต่วันส่งหมาย (มาตรา 23) อายุความออกหมายเรียก 10 ปี นับแต่วันครบกำหนดเวลา ยื่นแบบแสดงรายการหรือครบกำหนดที่รัฐมนตรีหรืออธิบดีขยายหรือเลื่อนออกไป แล้วแต่วันใดจะเป็นวันหลัง

เจ้าพนักงานจะประเมินให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลชำระภาษีเพิ่มเติมตามจำนวน ภาษีที่ต้องเสียตามกฎหมาย พร้อมเบี้ยปรับตามมาตรา 26 (2 เท่าของจำนวนภาษีที่ต้อง เสียตามกฎหมาย) และเงินเพิ่มตามมาตรา 27 (ร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของจำนวนภาษีที่ ชำระขาดไป)

2. อำนาจในการประเมินเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดง รายการ

การประเมินเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการดำเนินการได้โดย อาศัยอำนาจมาตรา 18 ทวิ ภาษีที่ประเมินเรียกเก็บให้ถือเป็นเครดิตของผู้เสียภาษีในการ คำนวณภาษี และเจ้าพนักงานประเมินจะสั่งให้ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดด้วยก็ได้

3. สิทธิของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.1 สิทธิในการอุทธรณ์ภาษีเงินได้นิติบุคคล และขอลุเลาการชำระภาษีอากร

3.1.1 ผู้เสียภาษีสามารถอุทธรณ์การประเมินของเจ้าพนักงานต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ณ สำนักงานสรรพากรภาคในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของนิติบุคคลตั้งอยู่ หรือกองบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.1.2 ถ้าได้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เห็นว่าไม่เป็นธรรม หรือไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

3.1.3 สิทธิในการอุทธรณ์ภาษี ไม่ได้ทำให้ความรับผิดชอบผู้เสียภาษีหยุดชะงัก ยังคงมีหน้าที่ชำระภาษีตามการประเมินภาษีนั้น ในช่วงนั้นผู้เสียภาษียื่นคำร้องขอลุเลาการชำระภาษี โดยต้องมีหลักประกันการชำระหนี้ภาษีอากร ภายใต้กฎเกณฑ์ตามระเบียบของกรมสรรพากร

3.2 สิทธิในการขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล สามารถยื่นคำขอคืนภาษีได้ 2 วิธี

3.2.1 การลงลายมือชื่อในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล บนหน้าที่ 1 ของแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 50 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่มีภาษีที่ชำระเกินที่ยื่นต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

3.2.2 การยื่นคำร้องขอคืนภาษีโดยใช้แบบ ค. 10 โดยยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่ผู้มีสิทธิขอคืนมีภูมิลำเนา หรือสถานที่ที่อธิบดีกำหนด ต้องยื่นคำร้องภายใน 3 ปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นรายการภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 สิทธิในการโต้แย้งผลการตรวจสอบและการขอคัดสำเนาคำให้การของนิติบุคคล

3.3.1 ผู้เสียภาษีมีสิทธิโต้แย้งผลการตรวจสอบภาษีอากรในกรณีผลการตรวจสอบของเจ้าพนักงานประเมินระบุว่า ชำระภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วนอันเป็นเหตุให้ต้องชำระภาษีเพิ่มเติม บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีสิทธิโต้แย้งผลการตรวจสอบ

3.3.2 สิทธิในการขอคัดสำเนาคำให้การ ผู้เสียภาษีมีสิทธิขอคัดลอกหรือสำเนาภาพถ่ายได้โดยแจ้งหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานนั้นทราบก่อน

3.4 สิทธิในการของดและลดเบี่ยงปรับภษ เมื่อการประเมินภษีปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่มีเจตนาหลักเลียงและให้ความร่วมมือในชั้นการตรวจสอบไต่สวนดี ทำให้มีสิทธิใน

3.4.1 การของดตามมาตรา 27 ทวิ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือ

3.4.2 ลดเบี่ยงปรับคามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.81/2542 ลงวันที่ 8 ก.ค. 2542 แต่ต้องเสียไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเบี่ยงปรับตามกฎหมาย

30206 กฎหมายธุรกิจและการภาษีอากร
หน่วยที่ 12
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์

ตอนที่ 12.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เรื่องที่ 12.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และการยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลที่ขายสินค้าหรือบริการในทางธุรกิจ หรือวิชาชีพ ในราชอาณาจักร

ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตสินค้า การขายสินค้าหรือการบริการ หรือผลต่างระหว่างราคาสินค้าหรือบริการที่ผลิตหรือจำหน่าย กับราคาของสินค้าหรือบริการที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิตหรือจำหน่ายไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบ แรงงานหรือค่าใช้จ่ายในการผลิต

ภาษีมูลค่าที่จัดเก็บในประเทศไทยเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มแบบการบริโภค และไม่มีวัตถุประสงค์จะจัดเก็บภาษีจากการลงทุนของผู้ประกอบการ

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อม กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักร เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ผู้ประกอบการไม่ต้องรับภาระภาษี เนื่องจากสามารถผลักภาระภาษีมูลค่าเพิ่มไปยังผู้บริโภค

การกำหนดขอบเขตการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยการนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศมาใช้ 2 หลักเกณฑ์ คือ

1. **หลักต้นทาง** จะพิจารณาเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าหรือบริการที่ผลิตภายในประเทศ
2. **หลักปลายทาง** จะพิจารณาเรียกเก็บมูลค่าเพิ่มจากสินค้าหรือบริการที่ซื้อมาใช้บริโภคภายในประเทศ

ส่วนใหญ่ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้กันในปัจจุบันจะใช้**หลักปลายทาง**

.1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งออกได้ 3 ประเภท

1.1 **ผู้ประกอบการ** อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลที่ขายสินค้าหรือบริการในทางธุรกิจ หรือวิชาชีพในราชอาณาจักร

1.2 **ผู้นำเข้า** คือ ผู้ประกอบการหรือบุคคลอื่นซึ่งนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร รวมถึงการนำสินค้าที่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อส่งออกด้วย (มาตรา 77/1 (12))

1.3 ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่

- 1) ตัวแทนของผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรและได้ขายสินค้าหรือบริการในราชอาณาจักร
- 2) ผู้รับโอนสินค้าหรือสิทธิในบริการจากองค์การสหประชาชาติ สถานทูต สถานกงสุล ซึ่งจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 0
- 3) ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและต้องเสียอากรในภายหลัง
- 4) ผู้ที่ควบกิจการเข้าด้วยกันและผู้ประกอบกิจการใหม่
- 5) ผู้โอนและผู้รับโอนกิจการ

ธุรกิจ E-Service ที่ต้องจดทะเบียนและดำเนินการทางภาษีมูลค่าเพิ่ม 5 กลุ่มหลัก

1. ธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มสำหรับขายของออนไลน์
2. ธุรกิจให้บริการโฆษณาออนไลน์
3. ธุรกิจให้บริการจองโรงแรม ที่พักและการเดินทาง
4. ธุรกิจให้บริการเป็นตัวกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย
5. ธุรกิจให้บริการสมาชิกดูหนัง ฟังเพลงออนไลน์ เกม และแอปพลิเคชันต่างๆ

2. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.1 การขายสินค้าที่มีใช้การส่งออก หรือการให้บริการ ตัวอย่างเช่น

- 1) การขายพืชผลทางการเกษตร
- 2) การขายสัตว์ที่มีชีวิต และกรณีสัตว์ไม่มีชีวิต ที่ยังไม่ได้แปรรูปหรือทำเป็น
อุตสาหกรรม
- 3) การขายปุ๋ย
- 4) การขายปลาป่น อาหารสัตว์
- 5) ยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชและสัตว์
- 6) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือตำราเรียน
- 7) การให้บริการการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรม การรักษาพยาบาล การขนส่งใน
ราชอาณาจักร การเช่าอสังหาริมทรัพย์

2.2 การนำเข้าสินค้าตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ สินค้านำเข้าไปในเขตปลอดอากร
สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และการนำเข้าสินค้า
และอยู่ในอารักขาของศุลกากร แล้วได้ส่งกลับไปต่างประเทศ

2.3 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับกิจการขนาดเล็ก ได้แก่ กิจการที่มีรายได้ไม่เกิน
1,800,000 บาทต่อปี และ กิจการอื่นตามที่กำหนดโดย พ.ร.ก. (ฉบับที่ 241)

เรื่องที่ 12.1.2 ฐานภาษี อัตราภาษีและการคำนวณ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระเป็นรายเดือน

.1. ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง มูลค่าทั้งหมดของสินค้าหรือบริการรวมทั้งภาษีสรรพสามิตซึ่งเมื่อนำมาคูณด้วยอัตราภาษีแล้วจะได้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ

1.1 มูลค่าของฐานภาษี หมายถึง จำนวนเงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ที่คำนวณได้เป็นเงินมูลค่าของฐานภาษี

1.2 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือบริการ ให้ถือมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการนั้นเป็นฐานภาษี

1.3 ฐานภาษีสำหรับการส่งออก มูลค่าของสินค้าตามราคา เอฟ.โอ.บี (F.O.B.) บวกด้วยภาษีสรรพสามิตและภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่น แต่ไม่รวมถึงอากรขาออก

1.4 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้าทุกประเภท ราคา ซี.ไอ.เอฟ. (C.I.F.) ของสินค้าบวกอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิตและภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดย พ.ร.ก.

1.5 ฐานภาษีสำหรับการขนส่งระหว่างประเทศ

- 1) กรณีขนส่งคน ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นที่เรียกเก็บ ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ
- 2) กรณีขนส่งสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นที่เรียกเก็บ ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

1.6 ฐานภาษีกรณีอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นพิเศษ

- 1) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น
- 2) การขายสินค้าหรือการให้บริการที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้เอง มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น
- 3) กรณีมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบที่กฎหมายกำหนดให้จัดทำ มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น
- 4) วันเลิกประกอบกิจการ สินค้าคงเหลือและ*หรือมีทรัพย์สินที่ไว้ประกอบกิจการ ทุนค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดในวันที่เลิกประกอบกิจการ

2. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.1 อัตราร้อยละ 7.0 – อัตราปกติตามประมวลรัษฎากร อัตราร้อยละ 10.0 แต่มีการออก พ.ร.ก. ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว เหลือร้อยละ 7.0

2.2 อัตราร้อยละ 0 หากเป็นกรณี

- 1) การส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ ที่กระทำความผ่านพิธีการศุลกากร
- 2) สินค้าที่ผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อการส่งออก และการให้บริการที่กระทำในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก
- 3) การขายสินค้าหรือให้บริการกับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
- 4) การขายสินค้าหรือให้บริการ กับองค์การสหประชาชาติ สถานทูต สถานกงสุล

3. การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

โดยคำนวณ : ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ = ภาษีขาย – ภาษีซื้อ

3.1 ภาษีขาย หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้น 2 วิธี คือ

- 1) เรียกเก็บภาษีขาย โดยแยกออกจากราคาสินค้าหรือบริการ และ
- 2) เรียกเก็บภาษีขาย โดยการรวมภาษีขายให้อยู่ในค่าสินค้า

3.2 ภาษีซื้อ หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน ถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บจากการซื้อสินค้าหรือรับบริการ เมื่อความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

1) ภาษีซื้อเครดิตได้ หมายถึง ภาษีซื้อที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน สามารถนำไปหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามกรณีดังนี้ (1) ภาษีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (2) ภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการพนักงาน (3) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบและเป็นใบกำกับภาษีต้นฉบับ (4) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีที่มีรายการครบด้วยสมบูรณ์ตามที่กฎหมายกำหนด และ (5) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปหรือใบเพิ่มหนี้ที่ออกโดยผู้ประกอบการจดทะเบียน

2) ภาษีซื้อต้องห้าม ภาษีซื้อต้องห้ามที่ไม่สามารถนำมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ในกรณี (1) ไม่มีใบกำกับภาษีหรือมีใบกำกับภาษีแต่ไม่อาจแสดงใบกำกับภาษีได้ว่าการชำระภาษีซื้อ (2) ใบกำกับภาษีมีรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน (3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการ (4) ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายเพื่อการรองรับหรือลักษณะทำนองเดียวกัน (5) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษี ที่ออกโดยผู้ที่ไม่ได้สิทธิออกใบกำกับภาษี และ (6) ภาษีซื้อตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

เรื่องที่ 12.1.3 ความรับผิดชอบในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

แยกพิจารณาตามลักษณะของการประกอบกิจการได้ 4 กรณี

.1. การขายสินค้า มี 5 กรณี

1.1 การขายสินค้าทั่วไป ความรับผิดชอบในการเสียภาษีทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า

1.2 การขายสินค้าตามสัญญาให้เช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อ ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด

1.3 การขายสินค้าโดยมีการตั้งตัวแทนเพื่อขายและได้ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนแล้ว ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อตัวแทนได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ แต่การกระทำเกิดก่อนการส่งมอบ ถือว่าความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้นๆ

1.4 การขายสินค้าโดยการส่งออก (1) การส่งออก ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่ออกใบขนส่งสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร (2) การส่งออกโดยการนำสินค้าเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก และ (3) สินค้าที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

1.5 การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าอันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์สินค้า

2. การให้บริการ มี 4 กรณี

1.1 **การให้บริการทั่วไป** ความรับผิดชอบในการเสียหายเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ

1.2 **การให้บริการตามสัญญาที่กำหนดค่าตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำ** ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง

1.3 **การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร** ความรับผิดชอบในการเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วนเกิดขึ้นเมื่อได้มีการชำระราคาค่าบริการทั้งหมดหรือบางส่วน

1.4 **การให้บริการที่เสียหายมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 และโอนสิทธิ์ในการบริการให้ผู้รับโอนซึ่งเป็นการให้บริการแก่องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่** มีการโอนสิทธิ์ในการบริการอันทำให้ผู้รับโอนสิทธิ์ในการบริการมีหน้าที่ต้องเสียหายมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายกำหนด

3. การนำเข้า มี 4 กรณี

3.1 การนำเข้าสินค้าทั่วไป ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการชำระอากรขาเข้า วางหลักประกันอากรขาเข้า หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาเข้า

3.2 การนำเข้ากรณีนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก แล้วนำสินค้าออกจากเขตดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อการส่งออก ความรับผิดในการเสียภาษีเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้านั้นออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อส่งออก

3.3 การนำเข้ากรณีของตกค้าง ความรับผิดในการเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อทางราชการได้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่น

3.4 การนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับการยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่ได้ระบุไว้ในเรื่องการประกอบกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรทำให้ผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย หรือผู้รับโอนสินค้านั้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

4. การขายสินค้าหรือการให้บริการในบางกรณี มี 4 กรณี

4.1 การขายกระแสไฟฟ้า น้ำประปา หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้มีการออกใบกำกับภาษี ก่อนได้รับการชำระราคาสินค้า

4.2 การขายสินค้าที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิในสิทธิบัตร ฎีตวิลล์ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สัมปทาน ค่าสิทธิหรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ความรับผิดในการเสียหายเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า เว้นแต่เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาสินค้าก็ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อ โอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือ ได้ออกใบกำกับภาษี

4.3 การขายสินค้าหรือการให้บริการด้วยเครื่องอัตโนมัติโดยชำระด้วยวิธีการหยอดเงิน เหรียญ บัตร หรือด้วยวิธีการในลักษณะทำนองเดียวกัน ความรับผิดในการเสียหายทั้งหมดที่เกิดขึ้นเมื่อได้นำเงิน เหรียญ บัตร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันออกจากเครื่องอัตโนมัติ

4.4 การขายสินค้าโดยการชำระราคาด้วยการใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เว้นแต่เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาสินค้าก็ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อ โอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือ เมื่อมีการออกหลักฐานการใช้บัตรเครดิต หรือ ได้ออกใบกำกับภาษี

4.5 การให้บริการโดยการชำระราคาด้วยการใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการออกหลักฐานการใช้บัตรเครดิต เว้นแต่มีการออกใบกำกับภาษีก่อนหลักฐานการใช้บัตรเครดิต ให้ความรับผิดเมื่อได้มีการออกใบกำกับภาษี

4.6 ในกรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้โดยตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิใช่เพื่อประกอบกิจการโดยตรง ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อนำไปใช้หรือส่งมอบสินค้าให้บุคคลอื่นเพื่อใช้

4.7 ในกรณีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าหรือวัตถุดิบ ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการตรวจสอบ

4.8 ในกรณีที่ผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือและ/หรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ใน การประกอบกิจการ ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อเลิกประกอบกิจการหรือแจ้งเลิกประกอบกิจการ

เรื่องที่ 12.1.4 ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มภาษี ใบลดหนี้ และการจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. ใบกำกับภาษี เป็นเอกสารที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน จะต้องออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการสำหรับการขายสินค้าหรือให้บริการทุกครั้ง และต้องจัดทำให้ทันทีที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นพร้อมทั้งส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการ

1.1 ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ผู้ประกอบการจดทะเบียนเต็มรูป มีสิทธิที่จะออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ สำหรับการขายสินค้าหรือให้บริการ ได้ทุกกรณี ต้องมีรายการในใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4

1.2 ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ผู้มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการค้าปลีกเท่านั้น (มาตรา 86/6)

2. ใบเพิ่มหนี้ เกิดจากเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นอันเป็นเหตุให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้นทั้งหมดหรือในบางส่วน ผู้ประกอบการจดทะเบียนนำภาษีที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้น มารวมในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ถือเป็นภาษีขายของตนในเดือนที่ได้ออกใบเพิ่มหนี้

3. ใบลดหนี้ เกิดจากเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นอันเป็นเหตุให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนลดลงทั้งหมดหรือในบางส่วน ผู้ประกอบการจดทะเบียนนำภาษีที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ลดลง มาหักออกจากภาษีขายของตนในเดือนภาษีที่ออกใบลดหนี้ (มาตรา 82/10)

4. ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

4.1 มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้

4.2 กรณีเพิ่มข้อมูลมีการควบคุมโดยการเข้ารหัส เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูล ถ้ามีการถอดรหัส ต้องบันทึกหลักฐานไว้ทุกครั้งเพื่อการตรวจสอบ และสามารถจัดพิมพ์เป็นรายงานเพื่อการตรวจสอบได้

5. การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจดทะเบียน มีหน้าที่ต้องจัดทำ 1) รายงานภาษีขาย 2) รายงานภาษีซื้อ และ 3) รายงานสินค้าและวัตถุดิบ

เรื่องที่ 12.1.5 การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี และบทกำหนดโทษ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี และการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายเดือนภาษี

1. การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.1 ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

- 1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 2) ผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ
- 3) ผู้ที่จ่ายค่าสินค้าหรือค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักร และผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการในต่างประเทศและมีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร
- 4) ผู้รับโอนสินค้า หรือผู้รับโอนสิทธิในการบริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไปแล้วในอัตรา ร้อยละ 0 และ
- 5) ผู้ขายทอดตลาดซึ่งขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.2 แบบแสดงรายการที่ใช้

- 1) แบบ ภ.พ. 30 ใช้สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และสามารถใช้แบบ ภ.พ. 30 นี้เป็นคำขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 2) แบบ ภ.พ. 30.2 ใช้ในกรณีปรับปรุงภาษีซื้อที่เฉลี่ยตามส่วนของรายได้
- 3) แบบ ภ.พ. 30.3 ใช้ในกรณีปรับปรุงภาษีซื้อที่เฉลี่ยตามส่วนของการใช้พื้นที่อาคาร
- 4) แบบใบขนสินค้าขาเข้า สำหรับผู้นำเข้าที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้นำเข้าต้องชำระภาษีพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- 5) แบบ ภ.พ. 36 ใช้สำหรับผู้มีหน้าที่นำส่ง – (1) ผู้จ่ายเงินที่จ่ายค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการ (2) ผู้รับโอนสินค้า หรือผู้รับโอนสิทธิในการบริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไปแล้วในอัตราร้อยละ 0 และ (3) ผู้ขายทอดตลาดซึ่งขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 6) แบบ ภ.พ. 30.9 สำหรับผู้ประกอบการ e-Service

1.3 กำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการและการนำส่ง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพากรจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

1.4 สถานที่ยื่นแบบแสดงรายการ ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการ ตั้งอยู่ เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดสถานที่เป็นอย่างอื่น

2. บทกำหนดโทษ

2.1 บทกำหนดโทษทางแพ่ง

1) *เบี้ยปรับ* ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือมิใช่ผู้มีสิทธิออกใบกำกับภาษีจะต้องเสียเบี้ยปรับเมื่อกระทำความผิด ได้แก่ (1) ความผิดเกี่ยวกับการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (2) ความผิดเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดง รายการภาษีและชำระภาษี (3) ความผิดเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ และใบลด หนี้ (4) ความผิดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานและเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน

2) *เงินเพิ่ม* ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือนำส่งภาษีที่ไม่ชำระภาษีหรือนำส่งภาษี ให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อ เดือน หรือเศษของเดือน ของเงินภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ ในกรณี กรมสรรพากรอนุมัติให้ขยายเวลาเสียภาษี เงินเพิ่มจะลดลงเหลือร้อยละ 0.75 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน

2.2 บทกำหนดโทษทางอาญา ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม การออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ การจัดทำรายงานและเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน และกรณีอื่น โดยมีทั้งโทษจำ และโทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตอนที่ 12.2 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

เรื่องที่ 12.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ และการยกเว้น ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีทางอ้อมที่เก็บจากการบริโภคหรือการบริการ ผู้ประกอบการที่อยู่
ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะสามารถผลักภาระไปให้บุคคลอื่นได้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ประกอบด้วยกิจการได้แก่

- 1) การธนาคาร
- 2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- 3) การรับประกันชีวิต
- 4) การจำนำ
- 5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคาร
- 6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร
- 7) การแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์กับส่วน

ราชการหรือองค์การของรัฐบาล

8) การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนดโดย พ.ร.ก. (ฉบับที่ 358) พ.ศ. 2542 ได้แก่
ธุรกิจแพคเกจจิ้ง

2. การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ ประกอบด้วยกิจการได้แก่

- 1) กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 2) กิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 3) กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น
- 4) กิจการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 5) กิจการของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการขายหรือให้เช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์
- 6) กิจการรับจำนำของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น
- 7) กิจการอื่นตามที่ได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามที่กำหนดใน พ.ร.ก. (ฉบับที่ 240) พ.ศ. 2534

3. กิจกรรมเฉพาะอย่างของกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบด้วยกิจการได้แก่

- 1) การให้บริการเช่าสิ่งหาริมทรัพย์
- 2) การให้บริการการใช้บัตรเครดิต หรือในลักษณะทำนองเดียวกัน
- 3) การให้บริการที่ปรึกษาทางธุรกิจ
- 4) การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน
- 5) การให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์
- 6) การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์

เรื่องที่ 12.2.2 ฐานภาษี อัตราภาษีและการคำนวณ ภาษีธุรกิจเฉพาะ

1. ฐานภาษี ฐานภาษีสำหรับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ที่ผู้ประกอบกิจการได้รับเนื่องจากการประกอบกิจการ ดังนี้

1) **กิจการธนาคาร** ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ รายรับจากการประกอบกิจการ ได้แก่ ดอกเบี้ย ส่วนลดค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการซื้อหรือขาย หรือที่ได้จากตราสารทางการเงิน กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

2) **กิจการรับประกันชีวิต** รายรับ ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ

3) **กิจการโรงรับจำนำ** รายรับ ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายของที่หลุดจำนำเป็นสิทธิ

4) **กิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร** รายรับ ได้แก่ รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

5) กิจการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน
ตลาดหลักทรัพย์ รายรับ ได้แก่ รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

6) **ธุรกิจแพคตอริง** ได้แก่ ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ

2. อัตราภาษี

2.1 อัตราร้อยละ 0.1 สำหรับรายรับจากการประกอบกิจการขายหลักทรัพย์ (ปัจจุบัน
ยกเลิก)

2.2 อัตราร้อยละ 2.5 ได้แก่ กิจการประกันชีวิต และกิจการโรงรับจำนำ

2.3 อัตราร้อยละ 3.0 ได้แก่ กิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจ
เครดิตฟองซิเอร์ กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ กิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นการค้า
หรือหากำไร กิจการแพคตอริง

3. การคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีอากรที่ต้องชำระ = ภาษีธุรกิจเฉพาะ + ภาษีท้องถิ่น

ภาษีธุรกิจเฉพาะ = ฐานภาษี x อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีท้องถิ่น = ร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะ

เรื่องที่ 12.2.3 การยื่นแบบแสดงรายการ การชำระภาษี และบทกำหนดโทษ

- 1. การจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ** กิจกรรมที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ต้องยื่นขอจดทะเบียนธุรกิจเฉพาะภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มกิจการ
- ผู้ประกอบการกิจการที่ได้รับยกเว้นการจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ ดังนี้
- 1) ผู้ประกอบการกิจการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์
 - 2) ผู้ประกอบการกิจการที่ประกอบกิจการเป็นการชั่วคราว โดยที่อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
 - 3) ผู้ประกอบการกิจการอื่นตามที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

2. การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้ 2 กรณี คือ

2.1 การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการประกอบกิจการอื่นที่มีใช้การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือ หากำไร โดยยื่นเป็นรายเดือน ภาษี ต้องยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปเว้นแต่อธิบดีกรมสรรพากรจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

2.2 การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ร.40) ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์พร้อมชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น

3. การจัดทำรายงานและเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะมีหน้าที่ทำรายงานแสดงรายรับก่อนหักรายจ่ายที่ต้องเสียภาษี และรายรับที่ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษี รวมทั้งเก็บรวบรวมหลักฐานไว้ที่ สถานประกอบการที่จัดทำรายงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

4. บทกำหนดโทษ

ประกอบบทกำหนดโทษทางแพ่ง และทางอาญา ซึ่งมีการปรับ การจำ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตอนที่ 12.3 อักษรแสดมปี

เรื่องที่ 12.3.1 ผู้มีหน้าที่เสียอากรแสตมป์และการยกเว้น อากรแสตมป์

1. ผู้มีหน้าที่เสียอากรแสตมป์ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดตัวผู้มีหน้าที่เสียอากรไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เว้นแต่มีข้อยกเว้นเป็นอย่างอื่น

2. การยกเว้นอากรแสตมป์

2.1 การยกเว้นตามประมวลรัษฎากร ได้แก่ (1) รัฐบาล (2) เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยมีหน้าที่ (3) บุคคลหรือผู้กระทำการในนามของรัฐบาล (4) องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (5) สภาเกษตรกรไทย (6) วัดวาอาราม และ (7) องค์การศาสนาใด ๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล

2.2 การยกเว้นตาม พ.ร.บ. ตัวอย่างเช่น (1) ธนาคารแห่งประเทศไทย (2) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (4) ผู้ประกอบการขนส่งเฉพาะการรับเงินที่เป็นค่ารับขนส่งคนโดยสาร (5) ผู้ประกอบการขนส่งเฉพาะการรับเงินเป็นค่าดู (6) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (7) การเคหะแห่งชาติ

2.3 การยกเว้นตามกฎหมายอื่นๆ อาทิ (1) พ.ร.บ. จัดทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ (2) พ.ร.บ. ธนาคารออมสิน และ (3) พ.ร.บ. การท่าเรือแห่งประเทศไทย

เรื่องที่ 12.3.2 ธุรสารที่ต้องเสียอากรแสตมป์และอัตรา อากรแสตมป์

การเสียอากรเป็นตัวเงิน อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจสั่งให้เสียโดยวิธีชำระเป็นตัวเงิน แทนการปิดแสตมป์สำหรับธุรสารบางชนิด ตัวอย่างเช่น

1. ใบรับเงินกรณีการโอนหรือก่อตั้งสิทธิใดๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ โดยกำหนดให้ชำระอากรเป็นตัวเงินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (กรมที่ดิน)
2. ใบรับเงินสำหรับการขายฝาก หรือโอนกรรมสิทธิ์ล้อเลื่อนหรือรถ ซึ่งมีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อนหรือว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเฉพาะที่มีการออกใบรับในวันรับจดทะเบียน หรือก่อนวันรับจดทะเบียนไม่เกิน 15 วัน
3. ใบรับฝากเงินประเภทประจำของธนาคารโดยมีดอกเบี้ย
4. ตัวแลกเงิน ใบรับฝากเงิน เช็ก
5. ใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้เฉพาะที่ตลาดหลักทรัพย์เป็นนายทะเบียนหุ้น ชาระไว้ต่อตลาดหลักทรัพย์ และให้ตลาดหลักทรัพย์นำไปยื่นขอชำระ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตท้องที่ที่สำนักงานตั้งอยู่
6. ธุรสารตัวสัญญาใช้เงินเฉพาะที่บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์เป็นผู้ออก
7. ธุรสารบางลักษณะที่กำหนดให้ชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์

เรื่องที่ 12.3.3 หน้าของผู้เสียภาษีอากร และบทกำหนดโทษ

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดหน้าที่ของผู้เสียอากรแสตมป์และบทกำหนดโทษ ดังนี้

1. การปิดแสตมป์บริบูรณ์ และความรับผิดของการไม่ปิดแสตมป์บริบูรณ์

1.1 การปิดแสตมป์บริบูรณ์ ผู้เสียอากรมีหน้าที่ปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราอากรแสตมป์

1.2 ความรับผิดของการไม่ปิดแสตมป์บริบูรณ์ 2 กรณี คือ (1) กรณีมิได้ปิดแสตมป์บริบูรณ์ และได้ยื่นตราสารขอเสียอากรแสตมป์ จะต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มอากร (2) กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบตราสารมิได้ปิดแสตมป์บริบูรณ์ ผู้มีหน้าที่เสียอากรจะต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มอากร

2. การออกใบรับและความรับผิดไม่ออกใบรับ

2.1 การออกใบรับ ผู้ขาย ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้รับเงิน หรือผู้รับชำระราคาต้องออกใบรับให้แก่ ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ผู้จ่ายเงิน หรือชำระราคาในทันทีที่ทุกราวที่รับเงินไม่ว่าจะมีการเรียกร้องให้ออกใบรับหรือไม่ก็ตาม

2.2 ความรับผิดของการไม่ออกใบรับ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาทหรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. การออกใบส่งของ

ในการขายสินค้าให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออกหรือผู้ขายส่ง กฎหมายกำหนดให้ต้องออกใบส่งของให้แก่ผู้ซื้อและทำสำเนาเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ออกใบส่งของ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีที่มีข้อความแสดงว่า ได้ส่งสินค้าให้แก่ผู้ซื้อแล้ว จะถือเอาใบกำกับภาษีนั้นเป็นใบส่งของที่ต้องออกก็ได้

4. การบันทึกการรับเงิน

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีธุรกิจ เฉพาะรับเงินหรือชำระราคาไม่ถึงจำนวนที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ต้องรวมเงินที่รับมา เมื่อสิ้นวันจะต้องบันทึกจำนวนนั้นเป็นวันๆ ตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด และเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ทำบันทึก

5. บทลงโทษตามประมวลรัษฎากร

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดโทษทางอาญาในเรื่องอากรแสตมป์ในแต่ละความผิดที่แตกต่างกัน โดยระวางโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 500 บาท และโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

30206 กฎหมายธุรกิจและการภาษีอากร
หน่วยที่ 13
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ตอนที่ 13.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

เรื่องที่ 13.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ประเทศไทยนำแนวคิดและวิธีการหักภาษี ณ ที่จ่าย มาใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล สามารถแยกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คือ การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินบางประเภทหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กฎหมายกำหนดแล้วนำเงินนั้นส่งให้แก่รัฐ

2. การนำส่งภาษีแทนผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ กรณีที่ผู้จ่ายเงินบางกรณีมีหน้าที่นำส่งภาษีแทนผู้มีหน้าที่เสียภาษี (ผู้รับเงิน) และภาษีที่ผู้จ่ายเงินได้นำส่งไว้จะถือเป็นภาษีของผู้รับเงินซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมาย

2.1 การหัก นำส่งภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 คือ กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายจากประเทศไทย ต้องเสียภาษี โดยผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

2.2 การเสียภาษีเงินได้จากการจำหน่ายกำไร บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งจำหน่ายเงินกำไร ต้องหักภาษีเงินได้จากจำนวนเงินที่จำหน่าย ตามมาตรา 70 ทวิ

ประเภทของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย และ 2) ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

ประโยชน์ของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

1. ภาครัฐ –

- 1) เป็นรายได้ของรัฐ
- 2) ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษี
- 3) ลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีหน้าที่เสียภาษี
- 4) เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี
- 5) เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการเสียภาษี

2. ภาคเอกชน

- 1) เป็นการบรรเทาภาระภาษีที่จะต้องจ่ายเมื่อสิ้นปี
- 2) สามารถใช้สิทธิในการเลือกเสียภาษีได้
- 3) สามารถใช้เป็นหลักฐานในการขอคืนภาษี

เรื่องที่ 13.1.2 หน้าทีของผู้จ่ายเงินได้ใน การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

1. การคำนวณภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย สำหรับการจ่ายเงินได้ที่มีลักษณะของการจ่าย และกำหนดเวลาในการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 การจ่ายเงินได้เป็นเงินสด ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในทันทีที่จ่ายเงินสดนั้น

1.2 การจ่ายเงินได้โดยโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้มีเงินได้ ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายทันทีที่ผู้จ่ายเงินได้โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้มีเงินได้

1.3 การจ่ายเงินได้ด้วยเช็คหรือตั๋วเงิน ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามวันที่ลงในเช็คหรือตั๋วเงินนั้น ในกรณีการจ่ายเงินได้ด้วยเช็คลงวันที่ล่วงหน้า การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ต้องกระทำในวันนี้ออกเช็ค

1.4 การจ่ายเงินได้เป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของ ให้ผู้จ่ายเงินได้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายทันทีที่จ่ายเงินได้ที่เป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของดังกล่าว

1.5 การหักกลบลบหนี้กัน ให้คำนวณภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในขณะที่มีการหักกลบลบหนี้ระหว่างกัน

1.6 การขายอสังหาริมทรัพย์ ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในขณะที่ได้มีการทำนิติกรรมจดทะเบียนสิทธิต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียน ณ สำนักงานที่ดิน

2. การออกหนังสือรับรองการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินที่มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ต้องออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายให้แก่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องจัดทำ 2 ฉบับ

3. การนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่นำส่งภาษีเงินได้ที่ได้หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้พร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการนำส่งภาษีเงินได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตท้องที่ที่ผู้จ่ายเงินได้มีภูมิลำเนาอยู่ภายในเวลา 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน หากไม่ได้นำส่งหรือส่งไว้ไม่ครบต้องชำระเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ของจำนวนภาษี

4. การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เมื่อสิ้นปี

แบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย มีแบบหลายประเภท เช่น

1) ภ.ง.ด. 1 ก. พิเศษ สำหรับผู้จ่ายที่เป็นส่วนราชการในกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าหน่วยราชการตามท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐบาล

2) ภ.ง.ด. 1 ก. สำหรับผู้จ่ายที่เป็นบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล มีหน้าที่หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกี่ยวกับการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) (2)

3) ภ.ง.ด. 2 ก. สำหรับผู้จ่ายที่เป็นบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล มีหน้าที่หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกี่ยวกับการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)

5. การจัดทำบัญชีพิเศษแสดงการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินได้ต้องจัดทำบัญชีพิเศษแสดงการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษีเงินได้ ต้องกรอกให้เสร็จภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันถัดจากวันที่มีรายการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ต้องเก็บรักษาบัญชีพิเศษไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี ณ สำนักงานที่มีการจ่ายเงินได้

เรื่องที่ 13.1.3 ความรับผิดชอบของผู้จ่ายเงินได้และสิทธิของผู้ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

1. ความรับผิดชอบของผู้จ่ายเงินได้ หากผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ และอัตรากฎหมายกำหนด อาจต้องรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา ดังนี้

1.1 ความผิดทางแพ่ง แยกได้ 2 กรณี

1.1.1 ความรับผิดชอบในจำนวนเงินภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

1) กรณีไม่ได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายและนำส่ง **ผู้จ่ายเงินได้ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้มีเงินได้**

2) กรณีหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายถูกต้อง แต่ไม่ได้นำส่ง **ผู้จ่ายเงินได้ต้องร่วมรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว**

1.1.2 ความรับผิดชอบในเงินเพิ่มภาษี ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบถ้วน **ต้องเสียเงินในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของจำนวนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายที่ไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบถ้วน** นับแต่วันพ้นกำหนดเวลานำส่งตามที่กฎหมายกำหนดจนถึงวันที่ยื่นชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

1.2 ความรับผิดชอบทางอาญา แยกพิจารณาได้ 3 กรณี

1.2.1 ผู้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไม่ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เกี่ยวกับภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท เว้นแต่จะแสดงให้เห็นได้ว่ามีเหตุสุดวิสัย

1.2.2 ผู้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย เจตนาละเลยไม่ยื่นรายการที่ต้องยื่นเพื่อนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.2.3 ผู้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย กระทำการ (1) จงใจแจ้งข้อความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จ และ (2) โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี และปรับเป็นเงินจำนวนตั้งแต่ 2,000 – 200,000 บาท

2. สิทธิของผู้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

2.1 นำส่งภาษีผิดเกินความเป็นจริง หรือนำส่งภาษีชำระรายการ มีสิทธิขอคืนภาษี

2.2 ผู้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ที่รับผิดชอบในการไม่ได้หักหรือนำเงินส่งสามารถเรียกเงินส่วนที่ชำระเสียภาษีจากผู้มีเงินได้ ยกเว้นเงินเพิ่ม ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ผู้มีเงินได้ยังไม่ได้นำเงินได้ที่ได้รับไปรวมยื่นเสียภาษีเงินได้

3. สิทธิของผู้มีเงินได้ที่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ผู้มีเงินได้ที่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย มีสิทธิขอคืนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ได้แก่

3.1 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้

3.2 ผู้ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ แต่ได้มีการชำระภาษีเงินได้ไว้หรือถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ มีสิทธิขอคืนภาษีเงินได้ที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายนั้น

3.3 ผู้ขอคืนภาษี ณ ที่จ่าย สามารถมอบอำนาจให้ตัวแทนเป็นผู้ดำเนินการแทนได้

3.4 ผู้เสียภาษีเงินได้ที่ได้รับคืนเงินภาษีจะได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ได้รับคืนโดยไม่คิดทบต้นและดอกเบี้ย

ตอนที่ 13.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย

เรื่องที่ 13.2.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย กรณี เงินเดือน ค่าจ้างแรงงานและค่าจ้าง

1. ผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ได้แก่ 1) บุคคล 2) ห้างหุ้นส่วนที่มีใช้นิติบุคคล คณะบุคคล และกองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง 3) บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 4) องค์การของรัฐ และ 5) นิติบุคคลอื่น เช่น มูลนิธิ สมาคม วัดวาอาราม สหกรณ์ เป็นต้น

2. เงินได้ที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

เงินได้พึงประเมินที่กฎหมายกำหนดให้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50(1) ได้แก่ 2.1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ได้แก่ เงินที่ได้จากเงินเดือน ค่าจ้างแรงงาน ซึ่งอาจได้รับเป็นเงินตรา ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ

2.2 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่ ตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน

3. ผู้มีเงินได้ที่ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ผู้ที่จะต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ได้แก่ 1) บุคคลธรรมดา 2) ผู้ถึงแก่กรรมในระหว่างปีภาษี 3) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง 4) คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล 3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล

4. การคำนวณภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) และ 40(2) ดังนี้

4.1 กรณีทั่วไป คำนวณโดยนำเงินได้พึงประเมินที่จ่ายคุณด้วยจำนวนคราวที่ต้องจ่าย แล้วคำนวณภาษีเงินได้ที่ต้องเสียตามกฎหมายทั้งปี โดยการคำนวณหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนของผู้มีรายได้

4.2 กรณีลูกจ้างเข้าทำงานระหว่างปี ให้คุณเงินได้พึงประเมินที่จ่ายด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่ายจริงสำหรับปีภาคนั้น

4.3 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินได้พึงประเมินที่จ่ายระหว่างปี ให้คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ใหม่ทุกคราวที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินได้พึงประเมินที่จ่าย

4.4 กรณีมีการจ่ายเงินพิเศษเป็นครั้งคราวระหว่างปีให้นำเงินพิเศษนั้นคูณด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย (ต่อปี) เพื่อหาจำนวนเงินพิเศษ

4.5 กรณีมีลูกจ้างจำนวนมาก เพื่อประโยชน์และขจัดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ผู้จ่ายเงินได้อาจทำความตกลงกับกรมสรรพากร เพื่อขอหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และนำส่งในอัตราร้อยละ 3 ของยอดค่าจ้างแรงงานที่จ่ายทั้งสิ้นในแต่ละเดือน

4.6 กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) และ (2) ซึ่งเป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) และ (2) ซึ่งเป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน

เรื่องที่ 13.2.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่ จ่าย กรณีค่าสิทธิและผลตอบแทนการลงทุน

1. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากค่าสิทธิ

ค่าสิทธิ จัดเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ได้แก่ ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปีหรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้จากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายค่าสิทธิ แยกได้ 2 กรณี คือ

1.1 ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย จากยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่ายด้วยอัตราภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และหากมีกรณีที่จ่ายเงินได้ตามมาตรา 40(3) ให้แก่ผู้รับรายเดียวกันเป็นจำนวนหลายครั้งในปีภาษีเดียวกันให้นำเงินได้ที่ได้รับครั้งก่อนมารวคำนวณภาษีเงินได้กับครั้งหลังสุด คำนวณได้ผลลัพธ์เท่าใดให้นำภาษีเงินได้ที่หักไว้ในครั้งก่อนมาหักออก ผลลัพธ์จะเป็นภาษีเงินได้ที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายไว้

1.2 ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 ของยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่ายสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ให้แก่ผู้มีเงินได้ที่มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย

2. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากผลตอบแทนการลงทุน

ผลตอบแทนการลงทุนในรูปของดอกเบี๋ย เงินปันผล ฯลฯ จัดเป็นเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (4) สามารถแยกได้ 3 กรณี คือ

2.1 กรณี ให้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 15 ได้แก่

- 1) ดอกเบี๋ยพันธบัตร
- 2) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนพันธบัตร หุ้นกู้ หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิ ในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่ง **ตรา** **ราคา** **เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน**
- 3) ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก และ
- 4) เงินได้ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ **เฉพาะซึ่ง** **ตรา** **ราคา** **เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน**

2.2 กรณี ให้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) ได้แก่ เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศ ไทย

เรื่องที่ 13.2.3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย กรณีค่าเช่า ทรัพย์สิน วิชาชีพอิสระ การรับเหมา และธุรกิจการพาณิชย์

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายจากการให้เช่าทรัพย์สิน วิชาชีพอิสระ การ
รับเหมาและธุรกิจพาณิชย์ แยกได้ 2 กรณี

1. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากการให้เช่าทรัพย์สิน วิชาชีพอิสระ

เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) และ (6) บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม
หรือคณะบุคคลผู้จ่ายได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) และ (6) ที่จ่ายให้แก่ผู้รับ ซึ่งมีได้
เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย (อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วันในปีภาษี) ให้คำนวณหักในอัตรา
ร้อยละ 15 ของเงินได้

2. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายกรณีส่วนราชการจ่ายค่าเช่าทรัพย์สิน วิชาชีพอิสระ การ รับเหมา และธุรกิจการพาณิชย์

ผู้จ่ายเงินได้ที่เป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) (6) (7) และ (8) ให้
ผู้รับรายหนึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ให้คำนวณหักภาษีในอัตราร้อย
ละ 1 ของยอดเงินได้พึงประเมิน ยกเว้นเงินได้ในการประกวดหรือแข่งขัน ให้คำนวณหัก
ภาษีตามอัตราภาษีเงินได้

เรื่องที่ 13.2.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย กรณีการขายอสังหาริมทรัพย์

กรณีการจ่ายเงินได้ให้แก่ผู้รับจากการขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน ซึ่งจัดเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40(8) โดยมาตรา 50(4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการหักภาษี ณ ที่จ่าย ได้ 2 ลักษณะ

1. การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นมรดกหรือที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หา

โดยมิได้เป็นการมุ่งในทางการค้าหรือหาทำไร การคำนวณภาษีเงินได้โดยให้หักค่าใช้จ่าย อัตราร้อยละ 50 ของยอดเงินได้ เหลือเป็นเงินได้สุทธิ แล้วหารด้วยจำนวนปีที่ครอบครอง ได้ผลลัพธ์เท่าใด ให้คำนวณภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีเงินได้ คูณด้วยจำนวนปีที่ถือครอง ผลลัพธ์คือ ภาษีเงินได้ที่ต้องหัก ณ ที่จ่าย ต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของราคาขาย

2. การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางอื่นที่มีใช้โดยทางมรดกหรือที่ได้รับจากการให้โดยเสนห์

2.1 การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางอื่น โดยมีได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร จำนวนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของราคาขาย

2.2 การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางอื่น โดยเป็นการมุ่งในทางการค้าหรือหากำไร จำนวนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจะเกินร้อยละ 20 ของราคาขายก็ได้

3. การเลือกเสียภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์

สามารถเลือกภาษีจากการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายโดยไม่ต้องนำเงินได้ดังกล่าวไปรวมคำนวณเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษีเมื่อสิ้นปีก็ได้ ดังนี้

3.1 การขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับจากการให้โดยเสนห์ (มาตรา 48 (4) (ก))

3.2 การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาทางอื่นที่มีได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร (มาตรา 48 (4) (ข))

3.3 การขายอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 4 (6) ซึ่งได้ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายและได้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะไปแล้วไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เมื่อสิ้นปี

เรื่องที่ 13.2.5 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย กรณีอื่น

1. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามคำสั่งกรมสรรพากร

ประมวลรัษฎากรโดยมาตรา 3 เตรสให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการออกคำสั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ที่ไม่ได้ถูกกำหนดให้ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 ให้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย เฉพาะการจ่ายเงินได้พึงประเมิน ให้แก่ผู้รับตามสัญญารายหนึ่งๆ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป

1.1 ผู้มีหน้าที่เสียเงินได้บุคคลธรรมดา หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย โดยหักในอัตรา **ร้อยละ 5**

1.2 ผู้มีหน้าที่เสียเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะที่เป็นค่าเช่าเรือที่ใช้ในการขนส่งสินค้า ระหว่างประเทศ โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตรา **ร้อยละ 1**

1.3 ผู้จ่ายเงินได้จากวิชาชีพอิสระตามมาตรา 40(6) ให้แก่ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทย ต้องคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตรา **ร้อยละ 3**

1.4 ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7) หรือ (8) เฉพาะเป็นค่าจ้างทำของ ต้องคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตรา **ร้อยละ 3**

1.5 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะที่เป็นรางวัลการประกวด การแข่งขัน การชิงโชค หรือการอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายใน อัตรา **ร้อยละ 5**

1.6 บริษัทต่างประเทศมาถ่ายทำภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ในประเทศไทย จำนวนหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 10 และนักแสดง หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 5

1.7 ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าโฆษณา ให้จำนวนหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 2

1.8 ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใดๆ จากสัตว์น้ำ ที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ให้จำนวนหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1

2. ปัญหาการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

2.1 ปัญหาการจ่ายค่าเช่าทรัพย์สินประเภทอาคาร การเช่าอาคารส่วนใหญ่จะมีบริการอย่างอื่น รวมอยู่ด้วย กรณีการจ่ายค่าเช่าอาคาร ซึ่งถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40(5)(ก) ผู้จ่ายเงินได้ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย อัตราร้อยละ 5

2.2 ปัญหาการจ่ายค่าขนส่ง การขนส่งสาธารณะ ผู้จ่ายเงินไม่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายโดย การขนส่งสาธารณะ หมายถึง การรับส่งผู้โดยสารเป็นการทั่วไปและเป็นปกติธุระ

ตอนที่ 13.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

เรื่องที่ 13.3.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย กรณีการขาย อสังหาริมทรัพย์ และกรณีส่วนราชการจ่ายเงินได้

นิติบุคคลได้รับเงินได้พึงประเมินจากการขายอสังหาริมทรัพย์และเงินได้ตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) และ (6) ที่จ่ายจากส่วนราชการจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ดังนี้

1. การขายอสังหาริมทรัพย์ การที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขายอสังหาริมทรัพย์ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 69 ทวิ ในอัตรา **ร้อยละ 1**

2. ส่วนราชการการจ่ายเงินได้ กรณีส่วนราชการจ่ายเงินได้ให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ส่วนราชการมีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 69 ทวิ ในอัตรา **ร้อยละ 1**

ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย ผู้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ต้องนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายด้วยแบบ ภ.ง.ด. 53 ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดจากเดือนที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

เรื่องที่ 13.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศ

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่โอนเงินไปต่างประเทศ นิติบุคคลดังกล่าวจะต้องคำนวณภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งกรมสรรพากรแล้วแต่กรณี

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จะมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับประเทศไทย ต่อเมื่อเป็นตามเงื่อนไข ดังนี้

1.1 ตั้งตามกฎหมายต่างประเทศ และประกอบกิจการในประเทศไทย ไม่มีสาขาหรือสถานประกอบการ หรือไม่มีลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อ ในการประกอบกิจการในประเทศไทย

1.2 ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ได้รับเงินพึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือจ่ายใด

2. อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

2.1 **อัตราร้อยละ 15** ได้แก่ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) และ (6)

2.2 **อัตราร้อยละ 10** ได้แก่ มาตรา 40 (4) (ข) และ อัตราภาษีที่อาจลดลงตามอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ประเทศไทยได้กระทำสัญญากับประเทศนั้น ๆ

เรื่องที่ 13.3.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ณ ที่จ่าย กรณีอื่น

การหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่าย ตามกฎกระทรวงและคำสั่งอธิบดีกรมสรรพากร ดังนี้

1. ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินให้กับผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 0.75 เฉพาะผู้จ่ายเงิน และสำหรับซื้อสินค้า ดังนี้

1.1 ยางแผ่นหรือยางที่ได้มาจากส่วนใด ๆ ของต้นยางพารา เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออก

1.2 มันสำปะหลัง เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออก

1.3 ปอ เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตกระสอบป่าน

1.4 ข้าวโพด เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตน้ำมันพืชหรืออาหารสัตว์ทุกชนิด

1.5 อ้อย เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ผลิตน้ำตาลทุกชนิด

1.6 เมล็ดกาแฟ ผลปาล์มน้ำมัน ข้าว

2. ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

2.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3

2.2 มูลนิธิหรือสมาคม โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10

3. ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

3.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3

3.2 มูลนิธิหรือสมาคม โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10

4. ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก)

4.1 ธุรกิจเงินกู้น ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 1

4.2 มูลนิธิหรือสมาคม โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10

- ค่าบริการโรงแรม ภัตตาคาร โดยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3

30206 กฎหมายธุรกิจและการภาษีอากร
หน่วยที่ 14
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร

ตอนที่ 14.1 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

เรื่องที่ 14.1.1 กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ปิโตรเลียม

การจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม โดยอำนาจกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ. ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 กำกับดูแลโดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และ พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กำกับดูแลโดยกรมสรรพากร

1. กิจการปิโตรเลียม หมายความว่า การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียม

2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร

3. ค่าภาคหลวง เป็นค่าสิทธิตามกฎหมายปิโตรเลียม หมายถึง ค่าสิทธิที่บริษัทผู้รับสัมปทานต้องจ่ายให้แก่รัฐบาลไทยเพื่อเป็นการตอบแทนในการที่รัฐบาลไทยได้ให้สัมปทานแก่ตนซึ่งค่าภาคหลวงจะจ่ายเมื่อผู้รับสัมปทานได้มีการขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมตามจำนวนและอัตราที่กำหนดในหมวดที่ว่าด้วยค่าภาคหลวง

เรื่องที่ 14.1.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พิจารณาจากกฎหมาย 2 ฉบับ คือ มาตรา 4 พ.ร.บ. ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และ มาตรา 4 พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม บริษัทที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ได้แก่

1. บริษัทจำกัดหรือนิติบุคคลที่มีสภาพเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ และได้รับสัมปทานปิโตรเลียม หรือมีส่วนได้เสียร่วมกันในการรับสัมปทาน หรือ

2. บริษัทจำกัดหรือนิติบุคคลที่มีสภาพเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งซื้อน้ำมันดิบตามที่บริษัทในข้อ 1 เป็นผู้ผลิต เพื่อส่งน้ำมันดิบนั้นออกนอกราชอาณาจักร

การให้สัมปทานปิโตรเลียมเป็นการให้สิทธิแก่เอกชนเพื่อดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายใต้หลักเกณฑ์ที่ พ.ร.บ. ปิโตรเลียม พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงที่ออกตาม พ.ร.บ. ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 กำหนด

วิธีการยื่นขอสัมปทาน ต้องยื่นขอเป็นภาษาไทย ตามแบบฟอร์ม ชร/ป1 ที่กำหนดในกฎกระทรวงพร้อมหลักฐาน โครงการประกอบคำขอ และผลประโยชน์พิเศษ

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้สัมปทาน จะพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้ยื่นขอสัมปทาน ชื่อเสียง ประสิทธิภาพ ความมั่นคงทางการเงิน หรือข้อเสนอการมีหนังสือคำประกัน จากระนาการ และการพิจารณาคัดเลือกผู้รับสัมปทานจะให้คะแนนโดยเปรียบเทียบแต่ละ คำขอในเรื่องโครงการสำรวจ ข้อผูกพันด้านปริมาณงาน ปริมาณเงิน และผลประโยชน์ พิเศษที่เสนอให้แก่อรัฐ ประกอบกับอาจมีการกำหนดข้อสงวนสิทธิและอื่นๆ

การยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ให้แก่ผู้ประกอบการปิโตรเลียม กำหนดไว้ใน มาตรา 12 และมาตรา 13 พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ดังนี้

1. กรณีบริษัทผู้ได้รับสัมปทานหรือมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกับสัมปทาน เป็นผู้มีหน้าที่ เสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เฉพาะภาษีอากรที่เก็บจาก กำไรสุทธิหรือเก็บจากเงินได้อื่นต้องเสียภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

2. บริษัทที่ซื้อน้ำมันดิบจากบริษัทตามข้อ 1 เป็นผู้ผลิตและส่งน้ำมันดิบนั้นออกนอก ราชอาณาจักรจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เฉพาะภาษีอากรจากเงินปันผลหรือ ส่วนแบ่งกำไรที่จ่ายจากกำไรสุทธิหรือจ่ายจากเงินได้อื่นต้องเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม จากบริษัทดังกล่าว

ในส่วนของผู้รับสัมปทานนั้น มาตรา 71 ได้ยกเว้นไม่ต้องเสียอากรแสตมป์

เรื่องที่ 14.1.3 การคำนวณภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

1. การคำนวณกำไรสุทธิของภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

การเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียมและการคำนวณกำไรสุทธิของผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียม มาตรา 20 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กำหนดให้บริษัทมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้เป็น รายรอบระยะเวลาบัญชีในอัตราที่กำหนดโดย พ.ร.ก. ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่ เกินร้อยละ 60 ของกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการปิโตรเลียม โดยการคำนวณกำไรสุทธินั้น มาตรา 30 คือ กำไรสุทธิจะได้มาจากผลกำไรประจำปีเมื่อได้หักลดหย่อนตามมาตรา 28 ออก เหลือเท่าใดเป็นกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีเงินได้

2. รายได้และรายจ่ายตามกฎหมายภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

2.1 กรณีเป็นรายได้ การคำนวณกำไรสุทธิให้นำเอาจำนวนดังต่อไปนี้ มารวมเป็นรายได้

2.1.1 ยอดเงินได้จากการขายปิโตรเลียม

2.1.2 มูลค่าของปิโตรเลียมที่จำหน่าย

2.1.3 มูลค่าของปิโตรเลียมที่ส่งชำระเป็นค่าภาคหลวง

2.1.4 ยอดเงินได้เนื่องจากการโอนทรัพย์สินหรือสิทธิใดๆ อันเกี่ยวกับกิจการ ปิโตรเลียมซึ่งอาจกำหนดจำนวนทั้งสิ้นได้แน่นอน

2.1.5 ยอดเงินได้อื่นใดที่ได้รับเนื่องจากการประกอบกิจการปิโตรเลียม

2.2 กรณีรายจ่าย ที่สามารถนำมาหักได้ในการคำนวณเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

2.2.1 ค่าเช่าหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นในการเช่าทรัพย์สิน

2.2.2 ค่าแรงงาน ค่าบริการ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง และรายจ่ายทำนองเดียวกันอย่างอื่นที่ใช้ในการเจาะเพื่อสำรวจหรือเพื่อผลิต

2.2.3 ค่ารับรอง เป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2514 ออกตามความใน พ.ร.บ. ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

2.2.4 หนี้สูญที่จำหน่ายจากบัญชี สามารถกระทำได้เมื่อได้ปฏิบัติตามสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แล้ว

2.2.5 เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญ จำกัดวงเงินขั้นสูงสุดไว้ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในรอบระยะเวลาบัญชี

2.2.6 ค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุน

2.2.7 ค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียม

2.2.8 รายจ่ายของสำนักงานใหญ่เท่าที่จัดสรรได้โดยสมควร

2.2.9 ราคาทุนของทรัพย์สินหรือสิทธิใดๆ ที่หักค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุนแล้ว

2.2.10 ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

2.3 รายจ่ายที่ไม่สามารถนำมาหักในการคำนวณภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ได้แก่ รายจ่ายที่กำหนดไว้ในมาตรา 25 ดังนี้

2.3.1 รายจ่ายที่เป็นทุนหรือรายจ่ายในการต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออกหรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน

2.3.2 รายจ่ายที่เป็นการส่วนตัว หรือการให้โดยเสน่หา หรือรายจ่ายที่เป็นการบริจาค

2.3.3 ผลเสียหายอันอาจได้กลับคืนเนื่องจากการประกันหรือสัญญาคุ้มกันใดๆ

2.3.4 รายจ่ายเพื่อทดแทนทุนหรือทรัพย์สินของบริษัท

2.3.5 เงินสำรองหรือเงินสมทบกองทุนใดๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 24(5)

2.3.6 ภาษีเงินได้ เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มที่บริษัทต้องเสียตาม พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 หรือที่ต้องเสียในต่างประเทศ

2.3.7 รายจ่ายเพื่อกิจการหรือเพื่อประโยชน์ในการหาซื้อเงินได้อันไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

2.3.8 รายจ่ายที่บริษัทพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ

2.3.9 ดอกเบี้ย หมายถึง ดอกเบี้ยจ่ายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.3.10 ค่าธรรมเนียมการสงวนพื้นที่และเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

2.3.11 ค่าปรับทางอาญา

3. ค่าลดหย่อนที่กฎหมายกำหนดให้นำมาหักได้

มาตรา 28 พ.ร.บ. ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 กำหนดว่า ในกรณีที่มีผลกำไรประจำปี ให้หักลดหย่อนได้ดังนี้

3.1 ผลขาดทุนประจำปีของรอบระยะเวลาบัญชีใดๆ ใน 10 รอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน

3.2 เงินบริจาครวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของผลกำไรประจำปีหลังจากหักลดหย่อน เฉพาะเงินบริจาค 1) เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการ และ 2) เงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่องค์การหรือสถานสาธารณกุศล หรือแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษา

ตอนที่ 14.2 ภาษีสรรพสามิต

เรื่องที่ 14.2.1 ลักษณะทั่วไปของภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่เก็บจากฐานการบริโภค เป็นภาษีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ไม่ใช่ผู้ที่รับภาระภาษี โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะเรียกเก็บภาษีจากผู้บริโภค
หลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง ของสินค้าหรือบริการที่จะถูกจัดเก็บภาษี สรรพสามิต ดังนี้

1. สินค้าหรือบริการที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันของประชาชน
2. สินค้าหรือบริการเพื่อความสำราญ
3. สินค้าที่บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายต่อผู้บริโภค
4. สินค้าที่บริโภคแล้วมีผลเสียต่อสุขภาพที่มีแนวโน้มขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน
5. สินค้าหรือบริการที่ต้องควบคุมหรือจำกัดการบริโภค
6. สินค้าหรือบริการที่ได้รับประโยชน์พิเศษจากการลงทุนของรัฐ
7. สินค้าหรือบริการที่ทำลายสิ่งแวดล้อม
8. หลักการเบ็ดเตล็ด

กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เดิมมีจำนวนทั้งสิ้น 7 ฉบับ ได้แก่

- 1) พ.ร.บ. สุรา พ.ศ. 2493
- 2) พ.ร.บ. ยาสูบ พ.ศ. 2509
- 3) พ.ร.บ. ไฟ พ.ศ. 2486
- 4) พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527
- 5) พ.ร.บ. พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527
- 6) พ.ร.บ. จัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527
- 7) พ.ร.บ. จัดสรรเงินภาษี พ.ศ. 2527

ในปี พ.ศ. 2560 กรมสรรพสามิตได้ทำการรวบรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียว คือ พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

1. พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แบ่งออกเป็น 3 หมวด

- 1.1 หมวด 1 การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต
- 1.2 หมวด 2 ใบอนุญาตสำหรับสินค้าสุรา ยาสูบและไฟ หลักเกณฑ์การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การพักใช้และการถอนใบอนุญาต
- 1.3 หมวด 3 บทกำหนดโทษ เป็นบทลงโทษ ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ตามกฎหมาย

2. พ.ร.บ. พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แบ่งออกเป็น 3 หมวด

เป็นกฎหมายที่กำหนดให้สินค้าและบริการบางประเภทเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ก็จะต้องเสียภาษีสรรพสามิตด้วย

ผลิต หมายความว่า ทำ ประกอบ ปรับปรุง แปรรูป หรือแปรสภาพสินค้าหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แต่ไม่รวมถึง

- 1) การประดิษฐ์ค้นคว้าที่มีได้ทำขึ้นเพื่อขาย
- 2) การผลิตยาสูบจำนวนไม่เกิน 500 กรัม หรือยาสูบประเภทยาเส้นจำนวนไม่เกิน 1 กก. เพื่อบริโภคเอง
- 3) การเปลี่ยนแปลงสุราโดยนำน้ำสุราฯ ใดหรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงในสุราเพื่อบริโภคเองหรือในกรณีที่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงเพื่อดื่มในขณะนั้น
- 4) การดัดแปลงโดยผู้ดัดแปลงที่มีได้ประกอบกิจการเป็นธุรกิจ

คลังสินค้าทัณฑ์บน หมายความว่า สถานที่นอกโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. นี้ให้ใช้เป็นที่เกิดสินค้าได้โดยไม่ต้องเสียภาษี

เขตปลอดอากร หมายความว่า เขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

เขตประกอบการเสรี หมายความว่า เขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สินค้าหรือบริการที่จะต้องเสียสรรพสามิตแบ่งเป็น 21 ประเภท

1. สินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
2. สินค้าเครื่องดื่ม
3. สินค้าเครื่องไฟฟ้า
4. สินค้าแบตเตอรี่
5. สินค้าแก้วและเครื่องแก้ว
6. สินค้ารถยนต์
7. สินค้ารถจักรยานยนต์
8. สินค้าเรือ
9. สินค้าผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง
10. สินค้าพรหมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ
11. สินค้าหิ่อนอ่อนและหิ่อนแกรนิต
12. สินค้าสารทำลายบรรยากาศ
13. สุราแช่ชนิดเบียร์ไวน์และสปาร์คกิ้งที่ทำจากองุ่น สุรา
14. สินค้ายาสูบ
15. สินค้าไฟ
16. สินค้าอื่นๆ นอกจากข้อ 1-15
17. กิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ
18. กิจการเสี่ยงโชค
19. กิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
20. กิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ
21. บริการอื่นๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 17-20

เรื่องที่ 14.2.2 ผู้มีหน้าที่สรรพสามิต

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

มาตรา 60 กำหนดให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต

1. ผู้ประกอบอุตสาหกรรม - เจ้าของหรือผู้จัดการหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรม
2. ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
3. ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า
4. ผู้อื่นตามที่ พ.ร.บ. นี้กำหนด

เรื่องที่ 14.2.3 การยื่นแบบจดทะเบียนภาษีสรรพสามิต อัตราภาษี และบทกำหนดโทษ

1. การยื่นแบบจดทะเบียนภาษีสรรพสามิต

โดยยื่นต่อสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่/พื้นที่สาขาที่โรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานบริการตั้งอยู่ โดยต้องมีเอกสารประกอบการยื่นดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้านของสถานที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานบริการ
2. แผนที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานบริการ
3. หลักฐานการแสดงกรรมสิทธิ์ของสถานที่จดทะเบียนสรรพสามิตหรือหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่
4. สำเนาทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)
5. สำเนาหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ (ไม่เกิน 6 เดือน)
6. หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ
7. สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการ สถานบริการ ต้องยื่นภายใน 30 วัน ก่อนเริ่มผลิตสินค้า ถ้าใบทะเบียนสรรพสามิต ชำรุด สูญหาย ต้องยื่นสรรพสามิตในพื้นที่ 15 วันนับแต่วันที่ทราบ

2. อัตราภาษีสรรพสามิต

อัตราภาษีสรรพสามิตได้กำหนดไว้ในบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้าย พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

3. บทกำหนดโทษ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการสถานบริการ

- 1) ไม่ยื่นขอจดทะเบียนสรรพสามิตรวมถึง ไม่แจ้งย้าย เลิกโรงงานหรือสถานบริการในเวลาที่กำหนด มีโทษปรับ 20,000 บาท
- 2) ไม่แสดงใบทะเบียนสรรพสามิต หรือชำระ สุนัขหายไม่ยื่นคำขอรับ ภายในเวลาที่กำหนด มีโทษปรับไม่เกิน 4,000 บาท
- 3) ไม่แจ้งราคาขาย ณ โรงงาน หรือสถานบริการ ตามเวลาที่กำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท
- 4) ไม่ได้ยื่นแบบรายการภาษีในเวลาที่กำหนด ต้องเสียค่าปรับอีก 2 เท่าของค่าภาษี
- 5) ยื่นไม่ถูกต้อง จำนวนภาษีขาดไป ต้องเสียเบี้ยปรับอีก 1 เท่าของภาษีที่ขาดไป
- 6) ไม่เสียภาษีในเวลาที่กำหนดต้องเสียเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน
- 7) แจ้งความเท็จ ให้ความ ข้อความอันเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 1,200,000 บาท

ตอนที่ 14.3 ภาษีศุลกากร

เรื่องที่ 14.3.1 ลักษณะของภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากร เป็นภาษีทางอ้อม ผู้นำเข้าสามารถผลักภาระภาษีให้กับผู้บริโภครได้
กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีศุลกากร

- 1) กฎหมายศุลกากร กำหนดอำนาจหน้าที่ของศุลกากร และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออก
 - 2) กฎหมายพิกัตอัตราศุลกากร กำหนดหลักการในการเก็บและอัตราเสียภาษีศุลกากร
 - 3) กฎหมายว่าด้วยของต้องห้ามต้องจำกัด เป็นการใช้มาตรการการกีดขวางทางการค้าระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง โดยใช้กำแพงภาษี หรือ การกีดขวางโดยมิใช่ภาษี
- บทสำคัญของการจัดเก็บภาษีศุลกากร ของกรมศุลกากร**

- 1) เพื่อหารายได้มาใช้ในประเทศ
- 2) เพื่อกำหนดนโยบายของรัฐ
- 3) เพื่อแก้ไขดุลการค้าและดุลการชำระเงิน
- 4) เพื่อส่งเสริมสินค้าขาออก
- 5) เพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2534

เรื่องที่ 14.3.2 หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2560 กำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ในการเสียภาษี

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร

มาตรา 13 พ.ร.บ.ศุลกากร ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร คือ ผู้นำของเข้า และผู้ส่งของออก

1.1 เจ้าของ – เจ้าของสินค้าโดยแท้จริง

1.2 บุคคลอื่น ซึ่ง 1) เป็นผู้ครอบครองหรือมีส่วนได้เสียช่วงหนึ่งในตัวของ 2) นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามา เวลาที่นำของเข้าคือเวลาตามมาตรา 41 และ 3) จนถึงเวลาที่ได้ส่งมอบให้ไปโดยถูกต้อง พ้นจากกความรักษาของพนักงานศุลกากร

2. เจ้าพนักงานศุลกากร

มาตรา 4 พ.ร.บ. ศุลกากร ดังนี้

2.1 บุคคลใดๆ ซึ่งรับราชการในกรมศุลกากร

2.2 นายทหารแห่งราชนาวิกซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพิเศษให้กระทำการแทนกรมศุลกากร

2.3 นานอำเภอรหรือผู้ช่วยนายอำเภอซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพิเศษให้กระทำการแทนกรมศุลกากร

2.4 พนักงานใดๆ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้กระทำการเป็นพนักงานศุลกากร

2.5 พนักงานหรือพนักงานศุลกากรที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงให้มีฐานะหรืออำนาจหน้าที่ดังนั้น

3. ราคาบุคลากร

3.1 ราคาบุคลากรสำหรับของนำเข้า – เจ้าหน้าที่ประเมินอากรอาจจะประเมินราคามีมูลค่าเท่ากับราคาในใบแจ้งหนี้ หรือมากกว่าในใบแจ้งหนี้ หรือในกรณีอาจน้อยกว่าราคาในใบแจ้งหนี้ การกำหนดราคาบุคลากรหรือราคาประเมินบุคลากร สามารถทำได้หลายวิธีโดยอาศัยข้อมูลราคาจากแหล่งต่างๆ

การประเมินราคาบุคลากรตามความตกลงแกตต์ หมายถึง การกำหนดมูลค่าของการนำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการคิดค่าภาษีอากร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของความตกลงแกตต์

วิธีการประเมินราคามี 6 วิธี คือ วิธีที่ 1 ราคาซื้อขายของนำเข้า วิธีที่ 2 ราคาซื้อขายของนำเข้าที่เหมือนกัน วิธีที่ 3 ราคาซื้อขายของนำเข้าที่คล้ายกัน วิธีที่ 4 วิธีหักทอน – โดยการหักทอนค่าใช้จ่ายบางส่วนออกไป วิธีที่ 5 วิธีคำนวณ และ วิธีที่ 6 วิธีย้อนกลับ - การกำหนดราคาโดยใช้วิธียืดหยุ่น

3.2 ราคาบุคลากรสำหรับสินค้าขาออก โดยมาตรา 2 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ 1) ต้องเป็นราคาขายส่ง 2) ต้องเป็นราคาเงินสด 3) ต้องเป็นราคาที่ไม่รวมค่าอาหาร 4) ต้องเป็นราคาที่พึงจะขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้ โดยไม่ขาดทุน โดยไม่มีการหักทอนหรือลดหย่อนราคาอย่างใด และ 5) สำหรับสินค้าขาออก ต้องเป็นราคา ณ ที่ที่ส่งของในเวลาที่ยื่นใบขนสินค้าได้

4. ของที่ต้องเสียอากรศุลกากร และของที่ได้รับยกเว้น

4.1 การเก็บอากรขาออก สินค้าที่กำหนดพิกัดอากรขาออก 8 ชนิด ดังนี้

- 1) ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว
- 2) เศษโลหะทุกชนิด
- 3) หนังโคและหนังกระบือ
- 4) ยางและต้นยางตระกูลอีเวีย
- 5) ไม้ ไม้แปรรูป และของทำด้วยไม้
- 6) เส้นไหมดิบ และเส้นด้ายที่ทำด้วยไหม
- 7) ปลาป่นหรือปลาอบแห้ง และ
- 8) ของซึ่งมิได้ระบุไว้ในประเภทอื่นใดในพิกัดอากรขาออก

4.2 การเก็บอากรขาเข้า กฎหมายกำหนดให้ของที่ได้รับการยกเว้นอากรทั้งสิ้น 18 ประเภท เป็นการยกเว้นอากรขาออก 17 ประเภท และยกเว้นอากรขาออก 1 ประเภท

เรื่องที่ 14.3.3 การเสียภาษีศุลกากร

การเสียภาษีศุลกากร แบ่งได้ 6 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการนำเข้า/ส่งออก

1.1 ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการนำเข้าสินค้า – ผู้นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และประกาศกรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นๆ หรือส่งออกสินค้าที่เกี่ยวข้องในการนำเข้าหรือส่งออก อาทิ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมปศุสัตว์ กำหนดไว้ให้ครบถ้วน

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการส่งออกสินค้า – ผู้ส่งออกหรือตัวแทนส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและบัญชีราคาสินค้าทุกรายการจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งออกหรือตัวแทนมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านบริษัทผู้ให้บริการระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

2. ความรับผิดชอบในอันที่จะเสียค่าภาษี w.s.u ศุลกากร w.ศ. 2469

2.1 ความรับผิดชอบในการนำของเข้า กำหนดไว้ในมาตรา 10 ทวิ การนำเข้าสำเร็จ จะต้องนำเข้ามาถึงเขตท่า ซึ่งเป็นท่าศุลกากรที่รัฐมนตรีกำหนด

2.2 ความรับผิดชอบในการนำของออก มาตรา 10 ตรี การส่งออกสำเร็จเมื่อเรือที่บรรทุกได้ออกจากเขตท่าสุดท้ายเพื่อไปจากราชอาณาจักร

3. การคำนวณภาษีศุลกากร

3.1 ในกรณีของขาเข้า มาตรา 14 บัญญัติ การคำนวณค่าภาษีให้ถือตามสภาพของราคาของและพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียค่าภาษีเกิดขึ้นสำหรับของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน

3.2 ในกรณีของขาออก มาตรา 13 กำหนดให้ การคำนวณค่าภาษีให้ถือตามสภาพของราคาของและพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ออกใบขนสินค้า

4. อัตราภาษีศุลกากร

4.1 พิกัดศุลกากร คือ การจำแนกประเภทสินค้าออกเป็นประเภทต่างๆ โดยการจัดหมวดหมู่ของให้เป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี ประเทศไทยใช้พิกัดศุลกากร พ.ศ. 2560 การจำแนกสินค้าตามระบบฮาร์โมไนซ์ได้จัดแบ่งสินค้าเป็น 21 หมวด

4.2 อัตราศุลกากร ประเทศอาเซียนมีระบบลดอัตราภาษีซึ่งกันและกันในกลุ่มประเทศอาเซียน ในความตกลงที่เรียกว่า PTA หรือ ASEANPTA นอกจากนี้ การเก็บภาษีศุลกากรจากประเทศที่เป็นสมาชิกของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า หรือแกตต์ (GATT)

5. การเรียกค่าภาษีที่ขาด

เมื่อความรับผิดในอันที่จะเสียภาษีเกิดขึ้น ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งของออกก็ต้องชำระภาษีโดยครบถ้วนและถูกต้องตาม พ.ร.บ.ศุลกากรและกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากร และกรมศุลกากรมีสิทธิขาดในค่าภาษีที่ได้รับชำระไว้แล้ว และมีสิทธิติดตามเรียกร้องเอาภาษีส่วนที่ขาด หรือที่ยังมิได้ชำระให้ครบถ้วนตามกฎหมายได้ด้วย

6. การคืนค่าภาษี

การคืนอากรตาม พ.ร.บ. ศุลกากร 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 25 ถึงมาตรา 31

7. บทกำหนดโทษ

7.1 ผู้ส่งของออกขอคืนอากรโดยแสดงข้อมูลไม่ถูกต้องและพนักงานพบว่าของนั้นไม่ตรงตามแสดง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือปรับเป็น 4 เท่าของจำนวนอากรที่ขอคืน แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า (มาตรา 205)

7.2 ผู้ใดขอคืนอากรตามมาตรา 28 มาตรา 29 โดยเท็จ เพื่อขอคืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 500,000 บาทหรือปรับเป็น 4 เท่าของจำนวนอากรที่ขอคืน แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า (มาตรา 206)

**30206 กฎหมายธุรกิจและการพาณิชย์
หน่วยที่ 15
ภาษีท้องถิ่น และภาษีการรับมรดก**

ตอนที่ 15.1 ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

เรื่องที่ 15.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 อัตราภาษีจะคำนวณตามประเภทการใช้ประโยชน์ ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยอัตราภาษีอยู่ระหว่าง 0.01% - 3% ของมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

1. ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในกรณีที่เจ้าของที่ดินและเจ้าของสิ่งปลูกสร้างเป็นคนละคนกัน จะแยกกันเสียภาษี โดยเจ้าของที่ดินจะเสียภาษีเฉพาะส่วนของมูลค่าที่ดิน และเจ้าของสิ่งปลูกสร้างจะเสียภาษีเฉพาะส่วนของมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง ถ้าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีกรรมสิทธิ์หลายคน ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าภาษี

2. ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเสียภาษี จำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด

3. ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับการยกเว้นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ทรัพย์สินของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถานทูต สถานกงสุล องค์การสหประชาชาติ ศาสนสมบัติ มูลนิธิหรือสถานสาธารณกุศลที่มีได้ใช้หาผลประโยชน์ เป็นต้น

4. การลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและการขยายกำหนดเวลาดำเนินการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

การลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

4.1 พ.ร.ก. การลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2566 มาตรา 3 กำหนดให้ลดจำนวนภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนภาษีที่คำนวณได้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เข้าข่ายการลดภาษี ได้แก่ 1) ใช้ในการประกอบการเกษตรกรรม 2) เป็นที่อยู่อาศัย 3) ที่ใช้ประโยชน์นอกจากข้อ 1) และ 2) และ 4) ที่ที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ

4.2 พ.ร.ก. การลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท พ.ศ. 2563 มาตรา 3 กำหนดให้ลดภาษีในอัตราร้อยละ 50 ของจำนวนภาษีที่จะต้องเสียสำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นบุคคลธรรมดา โรงผลิตไฟฟ้า เขื่อนที่ใช้เพื่อผลิตไฟฟ้า

4.3 พ.ร.ก. การลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท พ.ศ. 2563 มาตรา 4 กำหนดให้ลดภาษีในอัตราร้อยละ 90 ของจำนวนภาษีที่จะต้องเสียสำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ที่รอการขายที่ได้มาในเวลาไม่เกิน 5 ปีของสถาบันการเงิน ที่ดินอยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นอาคารชุด นิคมอุตสาหกรรม สถานการศึกษา ฯลฯ

การขยายกำหนดเวลาดำเนินการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยขยายเวลาดำเนินการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างออกไปอีก 2 เดือน

5. หน่วยงานที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

เรื่องที่ 15.1.2 ฐานภาษี อัตราภาษีและการคำนวณภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง

1. ฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ฐานภาษี ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยคิดคำนวณจากราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด

การกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) ที่ดินที่ไม่มีสิ่งปลูกสร้าง ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินเป็นฐานภาษี
- 2) สิ่งปลูกสร้าง ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้างเป็นฐานภาษี
- 3) ห้องชุด ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นฐานภาษี

กรณีที่ดินไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์

หากที่ดินมีสภาพเป็นบ่อลึกจากระดับพื้นดินเกิน 3 เมตร บ่อที่เกิดจากการทำเหมืองและบ่อบาดาลให้ใช้มูลค่า 25% ของราคาประเมินทุนทรัพย์ ส่วนที่ดินที่มีแนวเขตเดินสายไฟฟ้าแรงสูงพาดผ่าน ให้ใช้มูลค่า 30% ของราคาประเมินทุนทรัพย์

กรณีสิ่งปลูกสร้างไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์

ให้พนักงานประเมินเทียบเคียงราคาประเมินทุนทรัพย์ของสิ่งปลูกสร้างตามบัญชีเทียบเคียงสิ่งปลูกสร้างที่กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่จัดส่งให้

2. อัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม จำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์

2.1 ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย

1) บุคคลที่เป็นเจ้าของทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และมีชื่ออยู่ในทะเบียน จะได้รับการยกเว้นภาษีในส่วนที่มีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท แต่ถ้าเกิน 50 ล้านบาท ส่วนที่เกินจะต้องเสียภาษีตามอัตราปกติ

2) บุคคลที่เป็นเจ้าของเฉพาะสิ่งปลูกสร้าง และมีชื่ออยู่ในทะเบียน จะได้รับการยกเว้นภาษีในส่วนที่มีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท แต่ถ้าเกิน 10 ล้านบาท ส่วนที่เกินจะต้องเสียภาษีตามอัตราปกติ

3) บ้านหลังที่ 2 จะต้องเสียภาษีทั้งหมดไม่ได้รับการยกเว้น

2.2 ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม หากเป็นบริษัทมีการขึ้นทะเบียนว่าทำเกษตรกร หากเป็นบุคคลธรรมดาต้องขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกร หรือเป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นที่เพาะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ตามจำนวนขึ้นต่ำที่เป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบการเกษตร มูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เกิน 50 ล้านบาทได้รับการยกเว้นภาษี แต่ถ้าเกิน 50 ล้านบาท ส่วนที่เกินจะต้องเสียภาษีตามอัตราปกติ

2.3 ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์อื่น เช่น ใช้เชิงพาณิชย์ ต้องเสียภาษีในอัตราตั้งแต่ 0.30% - 0.70%

2.4 ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ
ต้องเสียภาษีในอัตราตั้งแต่ 0.30% - 0.70%

3. การคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สูตรในการคำนวณ

1. ที่ดินที่ไม่มีสิ่งปลูกสร้าง

ภาษีที่ต้องจ่าย = มูลค่าที่ดิน x อัตราภาษี

โดยที่ มูลค่าที่ดิน = ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (ต่อ ตร.ว.) x ขนาดพื้นที่ดิน

2. ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้าง

ภาษีที่ต้องจ่าย = (มูลค่าที่ดิน + มูลค่าสิ่งปลูกสร้าง) x อัตราภาษี

โดยที่ มูลค่าสิ่งปลูกสร้าง = (ราคาประเมินทุนทรัพย์โรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง (ต่อ ตร.ม.)
x ขนาดพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง) - ค่าเสื่อมราคา

3. ห้องชุด

ภาษีที่ต้องจ่าย = มูลค่าห้องชุด x อัตราภาษี

โดยที่ มูลค่าที่ดิน = ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุด (ต่อ ตร.ม.) x ขนาดพื้นที่ห้องชุด
(ตร.ม.)

เรื่องที่ 15.1.3 การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง และบทลงโทษ

1. การชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินภาษีแล้ว จะส่งแบบประเมินให้แก่ผู้เสียภาษี ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของแต่ละปี และผู้เสียภาษีต้องชำระภายในเดือนเมษายนของปีนั้น

2. เอกสารในการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ได้แก่ 1) โฉนดที่ดิน 2) บัตรประชาชนของเจ้าของที่ดิน 3) ใบมอบอำนาจ (ถ้ามี) และ 4) หลักฐานการเสียภาษีครั้งสุดท้าย (ถ้ามี)

3. วิธีการชำระภาษี – 1) ชำระโดยเงินสด ณ สำนักงานเขตหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ชำระทางไปรษณีย์ลงทะเบียน 3) ชำระผ่านธนาคารที่กำหนด

4. สถานที่ชำระภาษี ได้แก่ 1) สำนักงานเทศบาล 2) ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล 3) สำนักงานเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ 4) ศาลว่าการเมืองพัทยา และ 6) ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

5. การผ่อนชำระภาษี – งวดที่ 1 ชำระภายในเดือนเมษายนของปี งวดที่ 2 เดือนพฤษภาคม และ งวดที่ 3 เดือนมิถุนายน

6. บทกำหนดโทษ

กรณียื่นแบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเสียค่าปรับ ในกรณีที่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างถูกยึดหรืออายัดตามกฎหมาย ผู้ที่เสียภาษีต้องยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อขอลดเบี้ยปรับของภาษีที่ค้างชำระ

7. การอุทธรณ์

ให้ยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการประเมินภาษี หรือการเรียกเก็บภาษี

กรณีผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ ต้องแจ้งให้ผู้เสียภาษีมารับชำระภาษีคืนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นชอบ ให้ผู้เสียภาษีมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษี โดยยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายใน 30 วัน และผู้บริหารท้องถิ่นส่งคำอุทธรณ์ไปคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน 15 วัน

ตอนที่ 15.2 ภาษีป้าย

เรื่องที่ 15.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย โดยยื่นแบบ ภ.ป.1 ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

1) กรณีป้ายเก่า ให้แสดงใบเสร็จเสียภาษีป้ายของปีก่อน

2) กรณีป้ายใหม่ – บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือรับรอง กรณีเป็นนิติบุคคล ใบอนุญาตติดตั้งป้าย และใบเสร็จรับเงินค่าทำป้าย

1. ป้ายที่เข้าลักษณะต้องเสียภาษี ต้องเข้าหลักเกณฑ์ 3 ประการตามนัยมาตรฐาน 6 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ได้แก่

1) ต้องเป็นป้ายแสดงยี่ห้อ หรือเครื่องหมายแสดงชื่อสินค้าให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจ และจดจำได้ง่าย

2) ต้องใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

3) ป้ายนั้นไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

2. ป้ายที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ป้ายที่เข้าลักษณะในมาตรา 5 และมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ได้รับการยกเว้นภาษี

- 1) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพเพื่อโฆษณาโรงมหรสพ
- 2) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า
- 3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- 4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คน หรือสัตว์
- 5) ป้ายที่แสดงไว้ภายในอาคารที่ใช้ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นหรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน
- 6) ป้ายของราชการส่วนกลาง
- 7) ป้ายขององค์การที่ตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล
- 8) ป้ายธนาคารแห่งประเทศไทย
- 9) ป้ายโรงเรียนเอกชน
- 10) ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค้าผลผลิตอันเกิดจากเกษตรของตน
- 11) ป้ายของวัดหรือป้ายที่รับบริจาคเพื่อการกุศลสาธารณะ
- 12) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ
- 13) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เรื่องที่ 15.2.2 ฐานภาษีและอัตราภาษีป้าย

ฐานภาษีป้าย

1. ป้ายที่เข้าลักษณะต้องเสียภาษี แบ่งได้ 3 ชนิด

- 1) ป้ายที่อักษรไทยล้วน
- 2) ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศหรือปนกับภาพและหรือเครื่องหมายอื่น
- 3) ป้ายที่มีลักษณะหนึ่งลักษณะใด (1) ป้ายไม่มีภาษาไทย เป็นป้ายที่เขียนเป็นข้อความภาษาต่างประเทศทั้งหมด (2) ป้ายภาษาต่างประเทศมีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ

2. วิธีการคำนวณภาษีป้าย

2.1 คำนวณพื้นที่ของป้ายที่จะต้องเสียภาษี

- 1) ถ้าเป็นป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้คิดเป็นตารางเซนติเมตร โดยเอาส่วนที่กว้างที่สุดคูณด้วยส่วนที่ยาวที่สุด
- 2) สำหรับป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนด ให้คิดเป็นตารางเซนติเมตรโดยให้วัดจากตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมาย

2.2 อัตราภาษีป้าย

1) ป้ายที่อักษรไทยล้วน

- (1) ข้อความเคลื่อนไหวได้ คิดอัตรา 10 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
- (2) ป้ายที่นอกจาก (1) ให้คิดอัตรา 5 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร

2) ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ ภาพ หรือเครื่องหมายอื่น

- (1) ข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพ เคลื่อนไหวได้ คิดอัตรา 52 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
 - (2) ป้ายที่นอกจาก (1) ให้คิดอัตรา 26 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
- ### 3) ป้ายไม่มีภาษาไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใดๆ หรือไม่ และป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าภาษาต่างประเทศ
- (1) ข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพเคลื่อนไหวได้ คิดอัตรา 52 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
 - (2) ป้ายที่นอกจาก (1) ให้คิดอัตรา 50 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร

เรื่องที่ 15.2.3 การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและบทลงโทษ

ผู้เสียภาษีป้าย สามารถผ่อนชำระภาษีป้ายหากมีภาษีต้องชำระตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป

1. การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย เอกสารประกอบด้วย

- 1) เจ้าของป้าย
- 2) กรณีเจ้าของป้ายนอกประเทศไทย ให้ผู้แทนหรือตัวแทนเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายแทนเจ้าของป้าย
- 3) กรณีเจ้าของป้ายตาย เป็นผู้ไม่อยู่ เป็นคนสาบสูญ เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ผู้ครอบครองมรดกจัดการทรัพย์สินผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

2. กำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

1. ยื่นในเดือนมกราคม-เดือนมีนาคมของปี
2. กรณีติดตั้งป้าย ในระหว่างปี ต้องยื่นแบบแสดงรายการภายใน 15 วันนับตั้งแต่ (1) ต้องเสียภาษีป้ายภายหลังเดือนมีนาคม (2) ติดตั้งหรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิม (3) มีการแก้ไขพื้นที่ป้าย ข้อความ ภาพและเครื่องหมาย
3. ผู้รับโอนป้ายต้องแจ้งภายใน 30 วันนับแต่วันที่โอน

3. สถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

1. สำนักงานหรือที่ว่าการของรายการส่วนท้องถิ่นที่ป้ายนั้นติดตั้ง หรือแสดงอยู่ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
2. สำนักงานหรือที่ว่าการของส่วนราชการท้องถิ่นซึ่งการจดทะเบียนยานพาหนะได้กระทำในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
3. สถานที่อื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด โดยประกาศหรือโฆษณาให้ทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน นับแต่วันประกาศหรือโฆษณา

4. การชำระภาษีป้าย

- 1) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีป้าย ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.1) โดยเสียภาษีเป็นรายปี

(1) ป้ายเก่า ให้ยื่นแบบ ภ.ป.1 ภายในเดือน มกราคม-เดือนมีนาคมของทุกปี ณ สถานที่ที่กำหนด ได้แก่ (ก) สำนักงานท้องถิ่นที่ติดตั้งป้ายในเขตนั้น (ข) สำนักงานท้องถิ่นที่การจดทะเบียนพาหนะได้กระทำในเขตนั้น กรณีเสียภาษีป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงที่ยานพาหนะ (ค) สถานที่ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด โดยการประกาศหรือโฆษณาให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน

(2) ป้ายใหม่หรือป้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงจากป้ายเดิม เป็นเหตุที่ทำให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้น ให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป. 1) ภายใน 15 วัน นับแต่วันติดตั้งหรือแสดงป้าย

2) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการกรอกแบบฟอร์ม เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความที่ผู้ยื่นแบบได้กรอกไว้

5. วิธีชำระภาษีป้าย สามารถชำระได้ 2 วิธี คือ 1) ชำระเป็นเงินสด ณ สำนักงานท้องถิ่นที่ประเมิน หรือสถานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และ 2) ชำระทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

6. การผ่อนชำระภาษีป้าย กรณีที่ต้องชำระจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาท ขึ้นไป สามารถผ่อนชำระได้ 3 งวดเท่าๆ กัน ต้องผ่อนชำระไม่เกิน 3 เดือน

7. การแจ้งการประเมิน หลังจากพนักงานได้ทำการประเมินค่าภาษีป้ายที่เจ้าของป้ายได้ยื่นแบบไว้ เมื่อเจ้าหน้าที่แจ้งผล ต้องนำเงินมาชำระค่าภาษีตามที่กฎหมายกำหนด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการประเมิน

8. การยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีมาขายทอดตลาด แล้วนำเงินที่ได้มาเป็นค่าภาษีเงินเพิ่ม เงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาด ถ้าเหลือคืนให้เจ้าของ

9. บทกำหนดโทษ การไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเดือนมีนาคม ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1) โทษทางแพ่ง การเรียกเงินเพิ่มจากผู้ชำระภาษีเกินกำหนดระยะเวลา ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องเสียเงินเพิ่ม (1) ไม่ยื่นในเวลาที่กำหนดต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ยกเว้นยื่นแบบก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้ง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 5

2) โทษทางอาญา หากเป็นการจงใจไม่ยื่นแบบจะต้องระวางโทษปรับสูงถึง 50,000 บาท (1) ถ้าผิดตามมาตรา 35 ผู้ต้องหาต้องหาเงินมาชำระค่าปรับใน 30 วัน

10. การอุทธรณ์ภาษีป้าย ต้องยื่นอุทธรณ์ด้วยแบบอุทธรณ์ภาษีป้าย (ภ.ป. 4) ต่อพนักงานท้องถิ่นที่ป้าย หากไม่เห็นชอบกับคณะกรรมการ สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อศาลภาษีอากรภายใน 30 วัน

ตอนที่ 15.3 ภาษีการรับมรดก

เรื่องที่ 15.3.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการรับมรดก

1. ความหมายของภาษีการรับมรดก

พ.ร.บ. ภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 มิได้กำหนดความหมายมรดกไว้โดยเฉพาะ แต่อ้างอิงจากมาตรา 1599-1600 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กองมรดกของผู้ตาย ย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมาย หรือโดยพินัยกรรม ภาษีการรับมรดก เกิดขึ้นเมื่อเจ้ามรดกตาย ผู้รับมรดกจากเจ้าของมรดกและมีรายได้จากมรดกสุทธิในคราวเดียวหรือหลายคราว รวมกันมีมูลค่าเกิน 100 ล้านบาท มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการรับมรดก คือ ผู้ได้รับมรดกจากเจ้ามรดกแต่ละราย ไม่ว่าจะได้รับมาในคราวเดียวหรือหลายคราว

1) บุคคลธรรมดา (1) สัญชาติไทย (2) มิได้มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรว่าด้วยคนเข้าเมือง และ (3) ผู้มิได้มีสัญชาติไทย แต่ได้รับมรดกที่อยู่ในประเทศไทย

2) นิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย ได้แก่ นิติบุคคลที่ถือว่าเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. ภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2559

3) กรณีผู้ได้รับมรดกมิได้เป็นบุคคลมีสัญชาติไทย แต่ได้รับมรดกในประเทศไทย ให้เสียภาษีจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

3. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีการรับมรดก

- 1) อสังหาริมทรัพย์
- 2) หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 3) เงินฝากหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันซึ่งอยู่ในประเทศไทย ที่เจ้ามรดกมีสิทธิเรียกถอนคืนหรือสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ได้รับเงินนั้นไว้
- 4) ยานพาหนะที่มีหลักฐานทางทะเบียน
- 5) ทรัพย์สินทางการเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดย พ.ร.ก.

4. การยกเว้นภาษีการรับมรดก

- 1) บุคคลที่ได้รับมรดกที่เจ้ามรดกแสดงเจตนา หรือเห็นได้ว่าความประสงค์ให้ใช้มรดกนั้นเพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา กิจการการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์
- 2) หน่วยงานของรัฐ และนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการศาสนา การศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์
- 3) บุคคลหรือองค์การระหว่างประเทศ ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญา หรือตามหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกันกับนานาประเทศ

เรื่องที่ 15.3.2 ฐานภาษี อัตราภาษีและการคำนวณ ภาษีการรับมรดก

1. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีการรับมรดก

- 1) อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ให้ถือเอาตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บ หักด้วยภาระที่ถูกรอนสิทธิ
- 2) อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ ให้คำนวณมูลค่าตามประเทศนั้นๆ
- 3) หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ถือจากราคาหลักทรัพย์ที่สิ้นสุดเวลาทำการของตลาดฯ ในวันที่รับมรดก
- 4) หลักทรัพย์ที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ให้ใช้มูลค่าหุ้นเท่ากับมูลค่าทางบัญชีในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับกรรมสิทธิ์ในหุ้น
- 5) ยานพาหนะ (1) รถยนต์หรือจักรยานยนต์ ให้ใช้ราคาประเมินราคารถสำหรับปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร โดยให้คำนวณมูลค่าตามราคาเฉลี่ยระหว่างราคาประเมินสูงสุดและต่ำสุด (2) เรือ หรือเครื่องบิน ให้ใช้ราคาประเมินที่ประเมินโดยบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นสมาชิกขององค์การวิชาชีพของประเทศนั้นๆ และ (3) ให้ใช้ราคาตลาดในวันที่รับมรดก

เรื่องที่ 15.3.2 ฐานภาษี อัตราภาษีและการคำนวณ ภาษีการรับมรดก

6) เงินฝาก หรือเงินอื่นใด การคำนวณมูลค่าให้ถือเอามูลค่าของเงินฝากหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน รวมทั้งดอกเบี้ย หรือผลประโยชน์อื่นที่ได้รับ กรณีเป็นเงินตราต่างประเทศ ต้องคำนวณเป็นเงินตราไทยโดยการคิดตัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า

2. อัตราภาษีการรับมรดก มี 2 ลักษณะ คือ 1) อัตราร้อยละ 10 ของมูลค่ามรดกในส่วนที่ต้องเสียภาษี 2) อัตราร้อยละ 5 ของมูลค่ามรดกสุทธิที่ต้องเสียภาษีแต่ถ้าผู้ได้รับมรดกเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดาน

3. การคำนวณภาษีการรับมรดก

ภาษีที่ต้องจ่าย = (มูลค่ามรดกสุทธิที่ได้รับ – 100 ล้านบาท x อัตราภาษี

100 ล้านบาท ที่กำหนดไว้ว่าไม่ต้องเสียภาษี

เรื่องที่ 15.3.3 การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีการรับมรดกและบทกำหนดโทษ

1. การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีการรับมรดก

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการรับมรดก ให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีการรับมรดก (ภ.ม.60) และชำระภาษีภายใน 150 วันนับแต่วันที่ได้รับมรดกที่เป็นเหตุให้มีหน้าที่เสียภาษี โดยยื่นชำระภาษี ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือ ณ สถานที่อื่นใดตามที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีตายเมื่อครบกำหนดเวลา มิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ให้ผู้จัดการมรดกมีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษี พร้อมเงินเพิ่มร้อยละ 1.50 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ แทนผู้ตายภายใน 150 วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดก โดยเสียเบี้ยปรับ 1 เท่า ของภาษีที่ต้องชำระ

ในกรณีที่ยื่นภายหลังกำหนดเวลา ให้ชำระภาษี พร้อมทั้งเงินเพิ่มร้อยละ 1.50 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ โดยเสียเบี้ยปรับ 2 เท่าของเงินภาษีที่ต้องชำระ

การแต่งตั้งผู้จัดการมรดกให้กระทำภายใน 180 วัน หากไม่มีการแต่งตั้ง ให้ทายาทซึ่งมีสิทธิรับมรดกขงผู้ตายมีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษี ภายใน 150 วันนับแต่วันที่พ้นกำหนด 180 วัน

2. การผ่อนชำระภาษีการรับมรดก

ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นคำร้องขอผ่อนชำระ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือสถานที่อื่นใดตามที่อธิบดีกำหนด

การผ่อนชำระภาษี มีดังนี้

- 1) การขอผ่อนชำระ ภายใน 2 ปี ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเพิ่ม
- 2) การผ่อนชำระเกินกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 0.50 ต่อเดือน
- 3) การผ่อนชำระภาษี สามารถผ่อนชำระให้เสร็จสิ้นก่อนกำหนดเวลาที่ขอผ่อนชำระภาษีได้
- 4) กรณีผู้ผ่อนชำระภาษี ผิดนัดชำระภาษีงวดใดงวดหนึ่ง ให้ผู้ผ่อนชำระภาษีหมดสิทธิการผ่อนชำระภาษีและต้องชำระภาษีที่ค้างอยู่ทั้งจำนวนพร้อมเงินเพิ่ม

กรณีห้ามผ่อนชำระภาษี หากพบว่ามูลค่ามรดกที่ต้องเสียขาดไปเกินกว่าร้อยละ 25 หรือพบว่ามียาการที่ผู้ยื่นมิได้แสดงไว้ในแบบแสดงรายการภาษีหรือแสดงไว้เป็นเท็จ

3. บทกำหนดโทษกรณีภาษีการรับมรดก

3.1 โทษทางแพ่ง

1) เบี้ยปรับ (1) ไม่ยื่นในเวลา เสียเงินปรับเพิ่ม 1 เท่าของเงินภาษีที่ต้องชำระ และ (2) ยื่นไม่ครบถ้วน หรือไม่ตรงความจริง ส่งผลทำให้จำนวนเงินขาด ให้เสียเบี้ยปรับอีก 0.50 เท่าของเงินภาษีที่ต้องชำระ

2) เงินเพิ่ม ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ชำระในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.50 ต่อเดือน โดยไม่รวมเบี้ยปรับ

3.2 โทษทางอาญา

1) บุคคลธรรมดา

(1) หากไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี (ภ.ม. 60) โดยไม่มีเหตุอันสมควร เสียโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท

(2) หากไปปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ซ่อนเร้นหรือโยกย้ายทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดให้ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) จงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) นิติกรรมดา หากผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลต้องรับโทษ ถือว่ามาส่วนร่วมในการกระทำผิดของนิติบุคคลนั้น

4. การขอคืนเงินภาษีการรับมรดก

ผู้มีสิทธิได้รับคืนภาษีการรับมรดกต้องใช้คำร้องขอคืนภาษีอากร (ค.10) ภายใน 5 ปี นับแต่วันชำระภาษีทั้งหมดต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแห่งใดแห่งหนึ่ง พร้อมเอกสาร (1) ใบเสร็จรับเงินภาษีการรับมรดก (2) หลักฐานแสดงการเสียภาษีการรับมรดกไว้เกิน และ (3) หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ขอคืน

กรมสรรพากรจะพิจารณาคืนเงินภาษี พร้อมกับหนังสือแจ้งคืนเงินภาษีอากร (ค.20)

5. อำนาจของเจ้าพนักงานประเมิน มีอำนาจประเมินภาษีเพิ่มเติมกรณี ดังต่อไปนี้

- 1) ไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในเวลาที่กำหนด
- 2) ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน โดยแสดงจำนวนภาษีที่ต้องเสียต่ำกว่าความเป็นจริง
- 3) ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

6. อุทธรณ์การประเมินภาษี สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ ภายใน 30 วัน ด้วยแบบคำอุทธรณ์ (ภ.ม.6) ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ดังนี้

- 1) สำนักอุทธรณ์ภาษี กรมสรรพากร
- 2) สำนักสรรพากรภาคแห่งใดแห่งหนึ่ง
- 3) สำนักงานสรรพากรพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง

คณะกรรมการอุทธรณ์ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 180 วัน และแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์เป็นหนังสือภายใน 30 วัน ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วย มีสิทธิฟ้องต่อศาลภาษีอากรภายใน 180 วัน

เรื่องที่ 15.3.4 ภาษีการรับให้

ภาษีการรับให้ เป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินที่ให้หรือรับจากการให้โดยเสน่หาก่อนผู้ให้เสียชีวิต โดยจะเรียกเก็บภาษีที่จะต้องเสียจากทรัพย์สิน

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีการรับให้

1.1 สั่งหาริมทรัพย์ทุกประเภทที่คำนวณเป็นเงินได้

(1) บุคคลธรรมดาได้รับโดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่เกิน 20 ล้านบาท ในแต่ละปี

(2) บุคคลธรรมดาได้รับโดยเสน่หาจากบุคคลอื่น มิใช่ บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่เกิน 10 ล้านบาท ในแต่ละปี

1.2 อสังหาริมทรัพย์ทุกประเภท

บิดาและ/หรือมารดาโอนกรรมสิทธิ์ให้บุตรชอบด้วยกฎหมาย โดยกฎหมายถือว่าเป็น “ผู้ขาย” อสังหาริมทรัพย์ จึงมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และนำส่งเจ้าพนักงานในขณะที่มีการจดทะเบียนสิทธิหรือนิติกรรมตามกฎหมายที่ดิน

บิดาและ/หรือมารดาโอนกรรมสิทธิ์ให้บุตรบุญธรรมโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่บิดาและ/หรือมารดาโดยกฎหมายถือว่าเป็น “ผู้ขาย” อสังหาริมทรัพย์ จึงมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย และนำส่งเจ้าพนักงานในขณะที่มีการจดทะเบียนสิทธิหรือนิติกรรมตามกฎหมายที่ดิน

2. อัตราภาษีการรับให้

2.1 สังหาริมทรัพย์ทุกประเภทที่คำนวณเป็นเงินได้ กำหนดให้เสียภาษีอัตราร้อยละ 6 ของมูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับในส่วนที่เกิน 20 ล้านบาท กรณีได้รับเงินจาก บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส หรือ 10 ล้านบาท กรณีได้รับเงินได้จากบุคคลอื่น หรือสามารถนำไปรวมคำนวณกับเงินได้พึงประเมินอื่นได้

2.2 อสังหาริมทรัพย์ทุกประเภท กำหนดให้เสียภาษีอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับในส่วนที่เกิน 20 ล้านบาท หรือสามารถนำไปรวมคำนวณกับเงินได้พึงประเมินอื่นได้

3. การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีการรับให้ ยื่นด้วยแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 90 ภายในวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไป

4. การคำนวณภาษีการรับได้

ตามอัตราภาษีการรับในข้อ 2.1 และ 2.2